2 000 000 ТОННА ТАЙЁР!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 229 (18.706). • Сешанба, 1983 йил 4 октябрь • Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, РЕСПУБЛИКА ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ЎЗБЕКИСТОННИНГ БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИ БУ ЙИЛГИ «ОҚ ОЛТИН»НИ ТЕЗРОҚ ВА ҲЕЧ НОБУД ҚИЛМАЙ ТЕРИБ ОЛИШ УЧУН КУЧ ВА ҒАЙРАТЛАРИНИ АЯМАЙДИЛАР, УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 66 ЙИЛЛИГИ НИШОНЛАНАДИГАН ЙИЛ — 1983 ЙИЛНИНГ 6 МИЛЛИОН ТОННАЛИ ПАХТА ХИРМОНИ УЧУН ЖАНГДА ЖАСОРАТ ВА ШИЖОАТ КЎРСАТАДИЛАР, ДЕБ ҚАТЪИЙ ИШОНЧ БИЛДИРАДИЛАР.

1983 ЙИЛ ҲОСИЛ МАВСУМИ:

ПАХТАЗОР ЖАСОРАТГА ЧОРЛАЙДИ!

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РЕСПУБЛИКА КОММУНИСТЛАРИ ВА КОМСОМОЛЛАРИГА, ЭРКАК ВА АЁЛ КОЛХОЗЧИЛАРИГА, ЭРКАК ВА АЁЛ ИШЧИЛАРИГА, МЕХАНИЗАТОРЛАРИГА, АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ВА МУТАХАССИСЛАРИГА, СТУДЕНТЛАРИ ВА ЎҚУВЧИЛАРИГА, БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА

М У Р О Ж А А Т И

Азиз ўртоқлар!

Беш йилликнинг учинчи йили тугаб бормоқда. Ўзбекистон меҳнаткашлари бу йилни партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь ва 1983 йил июнь Пленумларининг қарорларини рўёбга чиқаришда янги муваффақиятлар билан нишонладилар. Республика пойтахти — икки минг яшар Тошкент ўзининг кўп миллатли оиласи жангларда ва меҳнатда кўрсатган коллектив жасорат учун Ватаннинг олий мукофоти — Ленин ордени билан тақдирланди. Ҳар биримиз бу мукофотни ҳаққоний ифтихор туйғуси билан қабул этдик. Ҳозир биз беш йилликнинг марказий йили планлари ҳамда социалистик мажбуриятларини шараф билан бажаришга, янги йилга — Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллиги нишонланадиган йилга муносиб равишда қадам қўйишга азму қарор бериб, ғайрат-шижоатга тўлиб-тошганмиз.

Ўзбекистон ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари, меҳнаткаш зиёлилари иш суръатларини кучайтириб, тартиб ва интизомни мустаҳкамлаб, меҳнат унумдорлигини, иш самарадорлиги ва сифатини оширишнинг тобора янги-янги резервларини қидириб топиб, ишлаб чиқаришга хизмат қилдирмоқдалар. Чунончи, республика саноати тўққиз ойлик планни муддатидан илгари бажарди. Қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари ҳам ўз ютуқлари билан қувонтирмоқдалар. Улар Озиқ-овқат программасида ўртага қўйилган вазифаларни, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг йўл-йўриқлари ва тавсияларини турмушга татбиқ этиб, дон етиштиришни кўпайтириш учун фидокорона курашмоқдалар, сабзавот-мева, узум, полиз маҳсулотлари, қоракўл тери, пилла етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан, деҳқончилик маҳсулотларини мамлакатнинг саноат марказларига етказиб бериш юзасидан белгиланган топшириқларни анча ошириб бажардилар. Гўшт, сут ва тухум тайёрлаш илдам суръатлар билан давом этмоқда.

Шу кунларда пахтакорлар зўр ғайрат билан ишламоқдалар. Сурункасига уч йилдан бери республика хирмони олти миллионли маррага кўтарилмоқда. Бу йил ҳам Ўзбекистон меҳнаткашлари шу эзгу маррани эгаллашга, тайёрланадиган пахтанинг сифатини анча оширишга, унинг таннархини камайтиришга, пахтачиликнинг рентабеллигини оширишга сўз берганлар. Олтин қўлли пахтакорлар етиштирган «оқ олтин» бутун совет халқининг шон-шуҳрати ва ифтихоридир. Пахта саноатнинг нони, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш учун бебаҳо хом ашёдир, бинобарин қардош республикаларнинг, социалистик ҳамдўстликдаги барча мамлакатларнинг корхоналари унга мунтазирдир.

Совет кишиларининг коммунистик қурилишдаги ютуқлари, уларнинг ленинча дўстлиги, жипслиги ва мустаҳкам ҳамдўстлиги, мамлакатимизнинг халқаро майдондаги обрў-эътибори ўсиб бораётганлиги империалист доираларга тинчлик бермаяпти.

АҚШ ва НАТО корчалонлари халқаро ишлардаги кескинликни кучайтириб, қуролланиш пойгасини авж олдириб, қандай қилиб бўлмасин СССРдан ҳарбий устунликка эришишга, Вашингтоннинг дунёда ҳукмронлик позицияларини таъминлашга уриниб кўришга интилмоқдалар. Аммо уларнинг урушқоқлик билан қилаётган даъволари совет кишиларининг метиндек жипслигига, бизнинг фидокорона ишимизга дуч келиб чилпарчин бўлмоқда.

Барча совет кишилари қатори Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотини қизғин маъқуллайдилар ва якдиллик билан қўллаб-қувватлайдилар, бу Баёнотда АҚШнинг ҳозирги урушқоқлик йўлига тўла-тўкис ва атрофлича баҳо берилган, КПСС билан Совет давлати ташқи сиёсатининг қатъийлиги ва изчиллиги, инсонпарварлиги ва тинчликсеварлиги намойиш этилган. Меҳнаткашларимиз янги уруш оловини ёқувчиларни фош этиб, бундан буён ҳам биринчи галдаги хўжалик-сиёсий вазифаларни амалга ошириш учун сабот билан меҳнат қилаверадилар, мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлайверадилар, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун курашдаги куч-ғайратларни кўпайтираверадилар.

Республикада яшовчи ҳар бир киши ҳозир Ватанга камида олти миллион тонна «оқ олтин» беришдан иборат ўз ватанпарварлик ва интернационал бурчини алоҳида масъулият билан ҳис этиб турибди. Бизнинг бутун фикри-зикримиз ва муддаоларимиз шу мақсадга қаратилган.

Ҳозиргача пахтанинг учдан бир қисми далалардан териб олинди, унинг сифати юқори баҳоланди. Бунга осонликча эришилгани йўқ. Баҳордаги ёмғир ва дўллар, ёздаги жазирама иссиқ ва гармселлар, ғўзанинг ўсиш давридаги ҳароратнинг ҳаддан ташқари кўтарилиб кетганлиги «оқ олтин» учун жангда оғир синов бўлди.

Бироқ, республика деҳқонлари мардлик ва ваъдага вафодорликни, юксак уюшқоқлик, сабр-матонат, тажриба ва меҳнатсеварликни об-ҳаво инжиқликларига, табиий офатларга қарама-қарши қўйдилар. Юксак мажбуриятларни бажариш учун бемалол етадиган мўл-кўл ҳосил етиштирилди.

Аммо ҳосилнинг кўп қисми ҳали далада ётибди. Эрта-индин об-ҳаво айниб, ёмғир ёғиши, совуқ бошланиши, қор тушиши мумкин. Ҳосилни имкони борича тезроқ териб олиш, очиқ келган ҳар кун ва соатдан ғоят унумли фойдаланиш — ҳозир республикадаги ҳар бир кишининг энг муҳим ва энг масъулиятли вазифасидир!

Беш йилликнинг марказий йилида мўл пахта хирмони учун курашда биз КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматининг, мамлакатимиздаги барча қардош халқларнинг баракали ёрдамини, оталарча ғамхўрлигини ҳар қадамда сезиб турибмиз. Шу боисдан ҳам теримдаги юксак меҳнат қаҳрамонлиги ҳаммамизни қувонтиради. Қорақалпоғистон АССР ва республиканинг ҳамма областлари Тошкент технологиясини сабот билан жорий этиб, ҳосилни фидокорлик билан териб олмоқдалар.

Етиштирилган ҳосилни қисқа муддатларда териб олиш ташаббуси билан майдонга чиққан Тошкент областининг механизаторлари—дала гвардиячилари юксак иш унумига эришмоқдалар. Ғиждувон, Шофиркон, Гурлан, Хонқа, Бўка, Ленинобод, Элликқалъа, Ангор, Ленинград, Ленин йўли, Оққўрғон, Бувайда, Ленин районлари ва бошқа кўпгина районларнинг анчагина хўжаликлари пахтакорлари аъло даражада, коммунистчасига ишламоқдалар.

Бироқ, об-ҳаво имкон берадиган очиқ кунларда ҳосилни йиғиб-териб олмоқчи бўлсак — ҳозирги суръатлар ҳали етарли эмас. Ҳозир пахтазордаги куч-ғайратни икки ҳисса, уч ҳисса ошириш жуда муҳимдир. Пахта тайёрлаш суръатларини кескин ошириш — ҳозирги бош вазифадир. «Оқ олтин» теримида андаккина сусткашлик минг-минглаб кишиларнинг ҳосил учун курашдаги қаҳрамонона куч-ғайратларини пучга чиқаради. Ана ўшанда ҳозир бой берилган бирон кун ва соатни орқага қайтариб бўлмайди.

Терим фронтидан ҳар куни олинаётган маълумотлар маҳлиё бўлиш ва хотиржамлик учун ҳеч асос бермайди. Бир қанча область ва районлардаги пахта тайёрлаш суръатлари жиддий ташвиш туғдирмоқда. План ва социалистик мажбуриятларни бажариш учун ҳамма жойда энг зўр қатъият ва ишчанлик, матонат ва маҳорат кўрсатиш, техникадан ва одам ресурсларидан самарали фойдаланиш, меҳнатни ташкил қилиш ва рағбатлантиришнинг илғор формаларини жорий этиш, жамики мавжуд резервларни ишга солиш зарур.

Беш йилликнинг учинчи йили пахтаси учун бошланган жангнинг шу ҳал қилувчи кунларида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети республиканинг барча коммунистлари ва комсомолларига, эркак ва аёл колхозчилари, ишчиларига, механизаторларига, агросаноат комплексининг раҳбарлари ва мутахассисларига, студентлари ва ўқувчиларига, барча меҳнаткашларига мурожаат этиб, бу йилги қийинчилик билан етиштирилган мўл ҳосилни териб олишда жонбозлик билан қатнашишга, пахтазорлардаги шахсий ғайрат-шижоатни кучайтиришга чақирадилар.

«Биз ҳаммамиз ҳозир пахтакормиз!» деган сўзларнинг ватанпарварлик маъносини чуқурроқ англаб олиш, «оқ олтин» теримида қалб амри билан бевосита ёрдам бериш, ҳар бир колхоз ва совхознинг, ҳар бир район ва областнинг мажбуриятларини бажаришни жадаллаштириш, ўтган йиллардан қолган қарз бўлса, уни тугатиш — ҳар бир кишининг шон-шараф ва виждон ишидир. Биронта хўжалик ҳам беш йилликнинг тўртинчи йилига — республика билан Ўзбекистон Компартиясининг шонли юбилейи йилига қарздор бўлиб кирмаслиги керак!

Бунинг фақат битта йўли бор. Республикада яшовчи ҳар бир киши ҳосилнинг тақдири учун шахсан масъул эканини англаб олиши ва буни чуқур ҳис этиши лозим.

КОММУНИСТЛАР, КОМСОМОЛЛАР! Биринчи бўлиб пахтакорларнинг сафларида туриш, энг қийин участкаларда пешқадам бўлиш, одамларни руҳлантириш — бизнинг фахрли бурчимиздир. Қўл теримида ҳам, «зангори кема»ларни ишлатишда ҳам, пахта ташиш ва қабул қилишда ҳам, партия, совет ва хўжалик раҳбари, пахта конвейерининг ташкилотчиси юксак лавозимида ҳам фидокорлик намуналарини кўрсатингиз! Терим кампаниясини тезроқ ва сифатли тугаллаш, мажбуриятларни бажариш масалалари ҳозир ўтказилаётган ҳисобот-сайлов йиғилишларида бош масалалар бўлмоғи лозим. Ҳозир ҳар бир партия ташкилоти ишчанлик ва сиёсий етуклик синовидан ўтади. Мана шу имтиҳондан шараф билан ўтмоқ керак.

ПАРТИЯ, СОВЕТ, КАСАБА СОЮЗ ВА КОМСОМОЛ ОРГАНЛАРИНИНГ ХОДИМЛАРИ! Ҳосил теримида ташкилотчилик ва сиёсий иш савиясини оширингиз, социалистик мусобақанинг юксак таъсирчанлигига эришингиз, энг яхши пировард натижаларни, энг юксак меҳнат унумдорлигини таъминлаш учун идеология ишининг форма ва методларини такомиллаштирингиз. Механизаторларга, теримчиларга, барча далада ишловчиларга эътибор ва меҳрибонлик қилиш, юксак унум билан меҳнат қилиш учун уларга энг қулай шароитларни яратиб бериш — сизларнинг бурчингиздир.

КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРНИНГ, БЎЛИМ ВА БРИГАДАЛАРНИНГ, АГРОСАНОАТ БИРЛАШМАЛАРИНИНГ РАҲБАРЛАРИ ВА МУТАХАССИСЛАРИ! Комплекс звенолар ва терим-транспорт отрядларининг ишини такомиллаштирингиз, Тошкент технологиясини, пахта теримида коллектив пудрат ва илғор методларни кенг жорий этингиз, ҳамма жойда кўпмингкилограммчилар ҳаракатини қўллаб-қувватлангиз! Техниканинг ва теримчиларнинг юксак унум билан сифатли ишлашини таъминлангиз, илғорларни маънавий ва моддий рағбатлантиришнинг ҳамма формаларини омилкорлик билан қўшиб олиб борингиз, уларнинг ютуқларидан кенг фойдаланингиз, уларнинг тажрибасини оммалаштирингиз, шаҳарликларнинг ёрдамидан самарали фойдаланингиз, теримда зарбдорларча ишлаш учун уларга яхши маданий-маиший шароитлар яратингиз!

ЭРКАК ВА АЁЛ КОЛХОЗЧИЛАР, СОВХОЗЛАРНИНГ ЭРКАК ВА АЁЛ ИШЧИЛАРИ! Сизларнинг мислсиз меҳнатингиз билан мўл-кўл «оқ олтин» ҳосили етиштирилди. Уни териб олишда ҳам бутун кучингизни ишга солиб меҳнат қилингиз, юксак меҳнат унумдорлигига эришиш учун, мавсумда камида 12—15 тонна пахта териш учун курашингиз. Теримнинг асосий оғирлиги сизларнинг зиммангизга тушади. Зеро, меҳнатингизнинг пировард натижаси теримда аниқланади, бу эса фаровонлигимизни, бутун халқнинг равнақини янада ўстириш негизидир!

ШАВКАТЛИ ДАЛА ГВАРДИЯЧИЛАРИ, ҚИШЛОҚ МЕХАНИЗАТОРЛАРИ! Ватан сизларга ажойиб техникани ишониб топширган. Сизлар шу техникани мукаммал эгаллаб олиб, чинакам дала баҳодирлари бўлиб қолдингиз. Бу йилги терим мавсуми сизларнинг алоҳида масъулиятингиз ва уюшқоқлигингизни, ҳосилни ҳеч нобуд қилмай, янги давлат стандарти талабларига мувофиқ юқори сифатли қилиб териб олишда маҳорат кўрсатишингизни талаб қилади. «Зангори кема»ларни икки сменада ишлатиш, бутун терим техникаси комплексини аниқ, пухта ишлатиш йўли билангина терим суръатларини кескин кўтариш, барча бригадалар, хўжаликлар, районларнинг машина терими юзасидан олган мажбуриятларини бажариш мумкин. Бу эса сизларнинг пахта етиштиришдаги етакчилик ролингизни яна бир бор тасдиқлайди.

ШАҲАРЛАРНИНГ ВА ИШЧИ ПОСЕЛКАЛАРИНИНГ МЕҲНАТКАШЛАРИ, СТУДЕНТ ВА ЎҚУВЧИ ЁШЛАР! Бизнинг республикамиздаги колхозчи ва ишчи, инженер ва ўқитувчи, ёзувчи ва олим, хизматчи ва студент, мактаб ўқувчиси ва уй бекаси — ҳамма пахтакордир. Республикамизда Ўроқ ва Болғанинг мустаҳкам иттифоқи солномасига кўпдан кўп ёрқин саҳифалар ёзилган. Бугун ҳам пахтазор — деҳқонларнинг содиқ ва ишончли дўстларига, асосий касбидан қатъи назар, ҳақиқий пахтакор бўлган сизларга мунтазир.

ПАХТА ТОЗАЛАШ САНОАТИНИНГ ХОДИМЛАРИ! Пахтани қабул қилиш, қуритиш, тозалаш, асраш ва қайта ишлашни кун сайин яхшилангиз, пахта конвейерининг кечаю кундуз ишлашини таъминлангиз, пахтани қайта ишлашга тайёрлашнинг илғор методларини жорий қилингиз. Пахтадан кўпроқ тола ажратишга ва фақат аъло сифатли маҳсулот олишга эришингиз. Сизларнинг Озиқ-овқат программасини ҳал этишга, саноатни юқори сифатли хом ашё билан таъминлашга қўшадиган ҳиссангиз мана шундан иборат бўлади!

Азиз дўстлар!

Биз ҳаммамиз қалб амри билан пахтакормиз. Бас, шундай экан, ҳар биримиз теримчилар сафига ўтайлик. Бурч ва виждон ҳеч кимни асосий ишимиздан — мўл ҳосилни сўнгги мисқолигача териб олишдан четда қолишига йўл қўймайди. Инсон меҳнатда, фақат меҳнатда улуғланади, деб халқимиз бежиз айтмаган.

Шу ҳал қилувчи кунларда ҳеч ким «оқ олтин» теримида қатнашишдан ўзини четга олмаслиги керак. Тайёрга айёрлик ғайриахлоқий ва зарарлидир: бу бизга ярашмайдиган кайфиятдир. Ҳозир Ўзбекистонда яшовчи ҳар бир киши республикада, мамлакатда содир бўлаётган воқеаларга шахсан дахлдор эканини равшан англаб олиши, бутун куч-қувватини сарфлаб меҳнат қилиши айниқса муҳимдир.

Пахтазор жипсликка, куч-ғайратларни бирлаштиришга, темир интизомли бўлишга даъват этмоқда. Юрий Владимирович Андроповнинг социалистик меҳнат интизоми ва тартибни мустаҳкамлаш ҳақидаги, бунинг пировард натижага жуда катта таъсир ўтказиши тўғрисидаги кўрсатмаси республика пахтазорида алоҳида салмоқ ва чуқур маъно касб этади. Интизом, тартиб, уюшқоқлик, юксак унумдорлик бутун пахта конвейеримизда ўзгармас қоида бўлиб қолиши керак!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашлари бу йилги «оқ олтин»ни тезроқ ва ҳеч нобуд қилмай териб олиш учун куч ва ғайратларини аямайдилар, Улуғ Октябрнинг 66 йиллиги нишонланадиган йил — 1983 йилнинг 6 миллион тонналик пахта хирмони учун жангда жасорат ва шижоат кўрсатадилар, деб қатъий ишонч билдирадилар. Сўнгги мисқолигача териб олинган ҳосил — бизнинг севикли Ватанимизга энг яхши совғамиз бўлади, Ўзбекистон меҳнаткашларига ҳамиша хос фазилат бўлиб келган ваъдага вафодорликнинг далили бўлади.

Шу кунларда пахтазор — жасорат майдонидир.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ — **ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ** — **ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ**

ЙЎЛ УЗОҚ, КЎНГИЛ ЯҚИН

Биродарларнинг дўстона алоқалари

Мана, йигирма йилдирки, Андижон области билан Болгария Халқ Республикаси Ямболь округи меҳнаткашларини қизғин биродарлик муносабатлари боғлаб турибди. Бу муносабатлар ҳаётбахш совет — болгар дўстлигининг конкрет ифодасидир.

Бизларнинг партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари йўли билан дўстона алоқаларимиз самарали бўлмоқда. Бир-бирларимизникига делегацияларнинг ўзаро борди-келдилари аллақачонлар анъанага айланган. Ушбу делегацияларнинг составига саноат корхоналари, социалистик далалар меҳнаткашлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотчилари киради. Андижон ва Ямболда дўстлик клублари ишлаб турибди. Ҳар йили кузда совет — болгар дўстлиги ўн кунликлари ўтказилади. Театрлар ўзаро гастроль сафарларини уюштирадилар. Биз студент қурилиш отрядлари билан алмашиб турамиз. Ўртамизда спорт алоқалари ҳам ривожланмоқда.

Янги ҳаёт қурилишидаги бутун куч-ғайратларимизни, ўзимизнинг ижодий ва меҳнат шижоатимизни интернационал социалистик мусобақада авж олдирмоқдамиз ва текшириб кўрмоқдамиз. Биз болгарлар билан социалистик мусобақа ўтказиш учун биринчи шартномани 1963 йилда имзоладик. Шундан бери ўтган вақт ичида бизнинг областимиз ва Ямболь округи ўртасидаги алоқалар чуқурлашди, анча ишчанлик руҳини касб этди. Биринчи навбатда мусобақанинг бутун диққат эътибори ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш ва ҳаракатга келтиришга, яъни КПСС ва БКП олға сурган вазифаларни янада самарали ва тежамлироқ ҳал қилишга, хўжалик фаолиятида юксак пировард натижаларга эришишга, бир-биримизнинг тажрибаларимиздан кенг миқёсда фойдаланишга қаратилмоқда.

Бир нечта мисол келтираман. Андижонлик машинасозлар аралашмани тез қотирадиган технологияни ишлаб чиқдилар. Ямболлик мебелчилар бу усулни биздан ўрганиб, уни ёғоч-тахталарни қуритишда жорий қилдилар. Деҳқонларимизнинг суғориш соҳасидаги илғор усуллари Ямболь округи қишлоқ меҳнаткашлари учун ниҳоятда ибратли иш бўлди. Айни пайтда биз биродарларимиз қўлланаётган барча яхши нарсаларни ўзимизда татбиқ этишга интиляпмиз. Масалан, БХР Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, ямболлик механизатор Георги Куцаровнинг ташаббуси бизнинг областимизда кенг ёйилди. У тракторни сақлаш ва ремонт қилишга ажратилган маблағларни тежаш ҳисобига уч йил ичида янги машина сотиб олишга стадиган пулни жамғарди. Ямболликлар билан анчадан бери алоқа қилиб келаётган «Правда Востока» колхозининг ўзида бу тажрибани ўн нафар механизатор ишда қўлланмоқда. Тракторчилардан Т. Бакиров, Х. Ашуров, С. Исмоилов ва бошқалар мана, тўрт йилдирки ўз машиналарини жиддий ремонтсиз ишлатмоқдалар ва унинг йиллик иш унумини бир ярим минг гектарга етказдилар. Андижон консерва заводида болгарларнинг помидорларни қайта ишлаш технологияси жорий этилган. Бизнинг корхоналаримиз совет хом ашёсидан газлама ишлаб чиқарувчи «Тунжа» тўқимачилик комбинатидан кўп нарсани ўргандилар.

Ямболликлар тажрибали деҳқонлардир. Масалан, ўтган йили Роза қишлоғида яшовчи Никола Минков бошлиқ ёшлар бригадаси ҳар гектар ердан ўрта ҳисобда 76 центнердан буғдой, 78 центнердан арпа ҳосили йиғиштириб олди. Дўстларимиздан ўрганиш мумкин бўлган нарсалар оз эмаслигини айтмоқчиман. Фақат ишлаб чиқариш тажрибасинигина эмас, балки уларнинг меҳнатга муносабати — интилишини кўзда тутяпман. Минков бригадаси шундай интилиш, юксак интизом, механизаторларнинг малакаси, агротехник тадбирларни сифатли, ўз вақтида ўтказиши, олимларнинг тавсияларини амалда қўллай билиш маҳорати билан бу ютуққа эришди. Албатта, бизда ҳам ғалладан юқори ҳосил етиштирувчи моҳир усталар кўп. Бироқ, бундай рекордларни ҳали қўлга киритганимиз йўқ. Болгариялик машҳур бригадир ўз тажрибаларини бизда чиқадиган «Андижанская правда» газетаси орқали мамнуният билан ўртоқлашди.

«Андижанская правда» ва «Коммунист» область газеталари Болгариянинг «Народен другар» округ газетаси билан ҳамкорликда тез-тез қўшма сонлар, дўстлик алоқалари ҳақидаги саҳифалар ва подборкаларни чиқариб турибди. Яқин кунлар ичида журналистларнинг бир-бирлариникига бориб-келишларини уюштиришни мўлжал қилиб турибмиз. Бунда журналистлар қардош редакциялар аппаратларида бевосита ишлаб келадилар.

Округда ва областда бевосита меҳнат коллективлари ўртасидаги алоқаларни янада ривожлантириш ҳақида алоҳида ғамхўрлик кўрсатиляпти. Ҳозир биродарлар мусобақасида ўттиздан зиёд корхона, хўжалик, ташкилот иштирок этяпти. Мисол учун, Ўзбекистоннинг Калинин номли колхоз аъзолари билан Болгариянинг Тенево ва Стралджа кооператорлари ўртасида амалий алоқалар йўлга қўйилган. Улар бир-бирларига социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши қандай бораётганлиги тўғрисида мунтазам равишда ахборот бериб турадилар. Деҳқончилик ва чорвачиликда тўпланган тажрибаларни ўзаро ҳамкорликда ўрганишни йўлга қўйганлар.

Эндиликда бизларни болгарлар билан қон-қариндошлик алоқалари ҳам боғлаб турибди. Ўзаро шартномага кўра «Савай» совхозига Георгий Димитров номли ёшлар отряди жангчилари ташриф буюришган эди. Дунай ортидан келган ёшлар маҳаллий қизлар билан дўстлашиб қолишди. Уларнинг бир-бирларини ёқтириб қолганликларини оқсоқоллар маъқуллашди. Чунки, болгар йигитлари ишга чанқоқ, меҳнаткаш эдилар. Бундай одамлар шахсий ҳаётда ҳам ишончли бўладилар. Иш тўй билан якунланди. Тўрт нафар отряд жангчиси бирданига куёв бўлиб қолишди. Болгарияга савайлик қизларни олиб кетишди.

Ўзбекистон Компартияси Андижон область комитети ва Болгария Коммунистик партияси Ямболь округ комитети социалистик мусобақа самарадорлигини ошириш тўғрисида махсус низомни ишлаб чиқдилар. Мусобақада ўрнак кўрсатган меҳнат коллективларига биродарларнинг фахрий дипломлари топширилади. Ўтган йили бундай шарафга Андижондаги «Коммунар» заводи, ип газлама комбинати, автокомбинат, «Коммуна» колхози, «Ленинчи» совхози сазовор бўлди. Ўз навбатида Андижон областининг дипломлари Ямболь округининг илғор корхоналари ва хўжаликларига топширилди.

Мен КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленумида қатнашиш шарафига муяссар бўлдим. Бу Пленумда таъкидланганидек, ишлаб чиқариш муносабатларини ривожлантириш бугунги кунда социалистик мусобақани ташкил этишга янги талаблар қўймоқда. Мана шунинг учун ҳам асосий диққат-эътибор фақат миқдор кўрсаткичларгагина эмас, маҳсулот сифатини ошириш учун курашда, ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни яхшилашда, хом ашё, энергия, иш вақтидан тежашда қандай натижалар ҳосил қилинишига қаратиш зарурлиги уқтириб ўтилди. Биз биродарлар билан мусобақани ташкил этишда буларнинг ҳаммасини ҳисобга олмоқдамиз. Ямболь округ комитетида ҳам бизнинг позициямизни қўллаб қувватлашди. Негаки, меҳнат беллашувининг сифат жиҳати, унинг самарадорлиги болгариялик дўстлар учун ҳам зарурдир.

Албатта, биз иқтисодий ва социал вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун мусобақанинг сафарбар этувчи кучидан ҳали ҳам тўла фойдалана олмаяпмиз. биродарларимизнинг тажрибаларини ҳамма вақт ҳам оператив ва самарали жорий эта олмаяпмиз. Ҳозир ямболлик дўстларимиз билан 1984—1985 йиллар учун ҳамкорликнинг янги режаларини ишлаб чиқмоқдамиз. Бу планларнинг бажарилиши бизнинг кундалик ҳаётимизнинг муҳим таркибий қисми бўлиб қолган дўстлик алоқаларимизга янада ишчанлик ва конкретлилик бахш этади.

Тоқ киши айши уйин
бил нигун,
Уйга қачон ҳомил ўлур
бир сутун?!

Буюк ўзбек шоири Алишер Навоийнинг бу дилга яқин сатрлари биргина унинг ватандошлари тилида эмас, балки дўст Болгарияда ҳам жаранглам оқда.

Негаки, биродарларнинг дўстлиги интернационал тарбиянинг ҳақиқий мактаби бўлиб қолди.

Ўзбекларда йўл узоқ, кўнгил яқин, деган ҳикматли мақол бор. Ҳа, кишиларнинг фикр-ўйлари ва қарашлари, интилишлари ва ишлари бир бўлса, масофанинг узоқлиги ҳеч қачон билинмайди.

С. МАМАРАСУЛОВ,
Ўзбекистон Компартияси Андижон область комитетининг биринчи секретари.

Андижон шаҳри.
Ўзбекистон ССР.
(«Правда», 1983 йил 3 октябрь).

Суратда: Навоий область автомобиль трести 34-автокорхонасининг бригадири Алиқул Ботиров. Шофёрлар бригадаси коллективи «КРАЗ»ларни маҳорат билан бошқариб, цементчилар муваффақиятига муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Учинчи кварталда энг юқори кўрсаткичга эришган бригада Навоий цемент заводидан планга қўшимча кўплаб цемент ташиб берди, 10,4 тонна ёнилғи тежашга эришди. В. Молгачев фотоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ МАТЕРИАЛЛАРИ

«КПСС Марказий Комитетининг Пленуми. 1983 йил 14—15 июнь» номи билан стенографик ҳисобот алоҳида нашр этилди. Бу китобга КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари К. У. Черненконинг «Партия идеологик, оммавий-сиёсий ишининг актуал масалалари» мавзуидаги доклади, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андропов нутқи, Пленумда сўзланган нутқлар, «Партия идеологик, оммавий-сиёсий ишининг актуал масалалари» тўғрисида КПСС Марказий Комитети Пленумининг қарори ва бошқа материаллар киритилган.

Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди. (ТАСС).

ҲУЖЖАТЛАР ТЎПЛАМИ

«Партия ва ҳукуматнинг хўжалик масалалари хусусидаги қарорлари» номли ҳужжатлар тўпламининг 14-томи нашр этилди. Бу томда 1981 йил апрель ойидан бошлаб, 1982 йил декабрь ойигача Коммунистик партия ва Совет давлати олий органларининг халқ хўжалигига ва ижтимоий-маданий қурилишга раҳбарлиги масалаларига доир энг муҳим ҳужжатлари эълон қилинган.

Томда КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари, шу Пленумда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповнинг нутқи асосий ўринни эгаллаган. Тўплам материаллари орасида «СССРнинг олтмиш йиллиги» тўғрисида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Совети қўшма мажлисида 1982 йил 21 декабрда ўртоқ Ю. В. Андропов қилган доклад бор.

Томга киритилган ҳамма қарорлар амалдаги қарор бўлиб, бир қанчаси биринчи марта эълон қилинмоқда.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

ЗАФАР САТРЛАРИ

✦ БУХОРО. Олот районидаги «Оқ олтин» колхозининг Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Розигул Ҳазратова бошлиқ бригадаси зафар маррасини эгаллади. 70 гектар ернинг ҳар гектаридан 38,5 центнердан дурдона йиғиштириб олинди. Комсомол-ёшларнинг аҳди планданташқари яна 230 тонна «оқ олтин» топширишдан иборатдир.

✦ САМАРҚАНД. Пайариқ районидаги Крупская номли колхознинг Сайфи Сулаймонов бошлиқ бригадаси аъзолари ҳам ғалаба рапортига имзо чекдилар. 60 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан хирмон кўтарилди. Бригада пахтакорлари ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш мажбуриятини олишди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«ФАН ВА ТУРМУШ» ЖУРНАЛИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Республика меҳнаткашларининг илмий ва маданий савиясини оширишга катта ҳисса қўшганлиги учун ва ташкил этилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан «Фан ва турмуш» журнали Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

1983 йил 3 октябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми матбуотда кўп йил актив ва самарали ишлаганлиги учун «Фан ва турмуш» журнали бош редакторининг ўринбосари ўртоқ Комил Солихович **Холмуҳамедовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими»** фахрий унвони берди.

Журнал редакциясининг бир группа ходимлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

РЕСПУБЛИКА БИЛАН ТАНИШУВ

Покистон Ислом Республикасининг нефть ва табиий ресурслар министри Рао Фармон Алихон бошчилигидаги шу республика делегацияси Ўзбекистон ҳаёти билан танишиб бўлди.

Меҳмонлар Тошкентнинг диққатга сазовор жойлари ва янги қурилиш районлари билан танишдилар, Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг раҳбарлари билан суҳбатлашдилар, Қарши ва Самарқандга сафар қилдилар.

(ЎзТАГ).

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛАРИ КОМИТЕТИНИНГ НАВБАТДАГИ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Эришилган аҳдлашувга мувофиқ Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар ташқи ишлар министрлари комитетининг навбатдаги мажлиси 1983 йил октябрь ойи ўрталарида Софияда ўтказилади.

ТИНЧЛИК УЧУН КУРАШ—ОЛИЙ БУРЧ

«Совет Ўзбекистони» ва ЎзТАГ мухбирлари хабар қиладилар

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёноти совет кишилари қалбидан чуқур жой олди. Барча совет кишилари қатори республикамиз меҳнаткашлари ҳам редакциямизга юбораётган хатларида завод ва фабрикаларда, колхоз ва совхозларда, меҳнат коллективларида ўтказилаётган йиғилиш ва митингларда улар КПССнинг тинчликсевар ташқи сиёсий йўлини тўла қўллаб-қувватлаётганликларини билдирмоқдалар.

ТОШКЕНТ

Тошкент меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотини чуқур мамнуният билан қабул қилдилар. Баёнот Совет Иттифоқи ер юзида тинчликни ҳимоя қилишга маҳкам бел боғлаганлигини яна бир карра намойиш қилди. Меҳнат коллективлари, корхоналар ва қурилишларда, муассасаларда ўтаётган йиғилишларда КПСС ва Совет давлатининг тинчликсевар ташқи сиёсати қизғин маъқулланиб, қўллаб-қувватланмоқда.

Тошкентнинг «Таштекстильмаш» заводида бўлиб ўтган йиғилишда кўп киши қатнашди.

— Вашингтонлик милитаристлар партиямиз ва давлатимиз раҳбари берган Баёнотдан муносиб дакки едилар, — деди темирчи Қодир Қосимов. — Президент Рейган ва унинг дастёрлари «Совет хавфи» деган ёлғон-яшиқ гаплар ва туҳмат-бўҳтонлар билан ниқобланиб, қуролланиш пойгасини авж олдирмоқдалар, инсониятни ядро ҳалокати ёқасига итармоқдалар. Ҳамма халқлар, планетанинг ҳар бир кишиси тинчликни сақлаш учун курашда бир ёқадан бош чиқармоғи керак, деб таъкидлади ўз Баёнотида ўртоқ Ю. В. Андропов. Биз шу даъватни астойдил қўллаб-қувватлаймиз ва давлатимизнинг қудратини янада баландроқ кўтариш учун қўлимиздан келган ҳамма ишларни қиламиз.

Слесарь Г. Маслов, қуюв цехи партия ташкилотининг секретари Г. Киньзябулатова, конструктор А. Данилин, техника контроли бўлими бошлиғининг ўринбосари Б. Исҳоқов АҚШ маъмуриятининг авантюристик йўлини қатъиян қораладилар, халқаро майдонда СССР ўртага ташлаётган тинчлик таклифлари ғоятда муҳимлигини таъкидладилар.

Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида бўлиб ўтган йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотига юксак баҳо бердилар.

Сўзга чиққан конструкторлик бюросининг бошлиғи В. Ульянов, инженер У. Малин, бирлашма бош директорининг ўринбосари П. Садименко ва бошқалар Ю. В. Андроповнинг Баёнотида барча совет меҳнаткашларининг, яхши ниятли ҳамма кишиларнинг ўй-фикрлари ва ҳис-туйғулари ифодаланган, деб таъкидладилар. Йиғилиш қатнашчилари АҚШ маъмуриятининг авантюристик сиёсатини ғазаб билан қораладилар. Самолётсозлар зарбдор меҳнатимиз билан планетада тинчликни мустаҳкамлаймиз, дедилар.

Тошкент метрополитени, республика пойтахтининг бошқа корхоналари коллективларида Ю. В. Андропов Баёнотини қўллаб-қувватлаш юзасидан йиғилишлар бўлиб ўтди.

САМАРҚАНД

АҚШ ҳозирги маъмуриятининг Советларга қарши ёвуз хуружлари бизда ғазабланиш ҳисларини уйғотмоқда. Тарихнинг боришини ҳеч ким орқага қайтара олмайди. Самарқанддаги 2531-автоколонна меҳнатчиларининг йиғилишида сўзга чиққан барча кишилар нутқида ана шу фикр билдирилди. Йиғилиш иштирокчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотини астойдил қўллаб-қувватладилар.

— Ҳар бир совет кишиси, ер юзидаги барча софдил кишилар Коммунистик партиянинг ленинча тинчликсевар йўлини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар, — деди илғор ҳайдовчи У. Ражабов. — Бинобарин, биз аминмизки, барча халқларнинг биргаликдаги куч-ғайрати милитаризмнинг ёвуз кучларини тўхтата олади.

Ҳайдовчи П. Сулаймонов, автомобиль корхонасининг раҳбари Л. Вагманач ва сўзга чиққан бошқа ўртоқлар Ю. В. Андроповнинг Баёнотини қизғин маъқулладилар. Автомобилчилар Вашингтон маъмуриятининг милитаристик йўлини қаҳр-ғазаб билан қораладилар.

Самарқанд областидаги кўпгина ишлаб чиқариш коллективларида бўлиб ўтган йиғилишларнинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотидаги хулосаларни якдиллик билан қўллаб-қувватладилар.

ХОРАЗМ

Хоразм областидаги Туямўйин гидроузели қурувчилари кўп кишилик митингга йиғилиб, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотини якдиллик билан маъқуллашларини билдирдилар.

— Барча гидроиншоотчилар бу ҳужжатни зўр мамнуният билан қабул этдилар, — деди Халқлар дўстлиги ордени нишондори, 1-қурилиш-монтаж бошқармасининг электр пайвандчиси Назира Диденко. — АҚШ маъмуриятининг раҳбарлари совет халқини қурол кучи билан чўчитиш йўлидаги бемаъни уринишларини бас қилсин, Юрий Владимирович Андропов айтганидек, бизнинг тинчликка интилишимиз асло заифлик нишонаси эмас. Бизнинг мамлакатимиз ўз хавфсизлигимизни таъминлаш учун ҳамма нарсага эгадир. Аммо, Совет давлати табиатининг ўзига тинчлик муддаоси асос қилиб олинган, биз ҳам Совет Ватани янада қудратли ва бадавлат бўлиши учун ҳамма кучимизни сарфлаймиз, янада яхшироқ ишлаймиз.

Йиғилишда сўзга чиққан комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи Р. Тоҳиров, уруш ва меҳнат ветерани Х. Айбетов, шофер А. Ботиров ва бошқалар бутун коллектив номидан ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотидаги ҳамма қоида ва хулосаларни маъқулладилар ҳамда ўз зарбдор меҳнатлари билан тинчликни мустаҳкамлашга кўпроқ ҳисса қўшишга сўз бердилар.

ҚАШҚАДАРЁ

Қашқадарё область меҳнаткашлари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотини қизғин қўллаб-қувватламоқдалар. СССР 50 йиллиги номли Қарши тикувчилик фабрикасида АҚШ маъмуриятининг халқаро муносабатда милитаристик йўлдан бораётганлигига ва бу йўл тинчликка жиддий хавф туғдираётганлигига қарши норозилик митинги бўлиб ўтди.

— Биз, совет кишилари, — деди сўзга чиққан 2-цех тикувчи мотористкаси М. Раҳматова, — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотини чин юракдан қабул қилдик. Бунда совет кишиларининг хоҳиш-иродаси ўз ифодасини топган. Бизнинг тенгдошларимиз Улуғ Ватан уруши даҳшатларини бошидан кечирмаганлар. Биз уруш қандай оқибатларга олиб келишини яхши биламиз. Шунинг учун ҳам урушга қаршимиз, тинчликда яшашни, яратувчилик меҳнатида жасорат кўрсатишни хоҳлаймиз.

Ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотида алоҳида таъкидланганидек, — деди тикув цехининг бошлиғи Г. Жабборова, — АҚШ маъмурлари тинч-тотув яшаётган мамлакатларнинг ички ишларига қўпол равишда аралашмоқдалар. Мен корхонада 30 йилдан бери ишлайман. Онаман. Барча оналар қатори фарзандларимизнинг бахтиёр бўлишини истайман. Бунинг учун эса тинчлик керак.

Шундан кейин сўзга чиққан тикувчи-мотористка Д. Зарипова ҳозирги халқаро вазият кескинлашган шароитда тинчликни янада мустаҳкамлаш учун янада ғайрат билан меҳнат қилиш кераклигини, жонажон Ватан қудратини оширишга муносиб ҳисса қўшишга тенгдошларини даъват этди.

Митингда сўзга чиққан бошқа нотиқлар ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотида олға сурилган фикрларни маъқулладилар.

Шунингдек, Қарши сут комбинати, якка тартибда кийим тикиш фабрикаси ва областнинг бошқа меҳнат коллективларида ҳам ана шундай митинглар бўлиб ўтди.

●

Совет давлатининг АҚШнинг ҳозирги авантюрачилик сиёсати хусусидаги равшан ва очиқ-ойдин позицияси КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотида тушунтириб берилди Советларга қарши жазавани авж олдираётган, «совет хавфи» деган ҳавойи гапларни рўкач қилаётган Рейган маъмурияти ҳар қандай баҳоналар билан Ер юзига корчалон бўлиб олишга уринмоқда. У ўзининг риёкорона ваъзлари билан умуман дунёда социализмга ўрин йўқ, деган фикрни уқтиришга интилмоқда. Рейган маъмурияти инсон ҳақида, унинг фаровонлиги, тинч яшаши ҳақида ғамхўрлик қилишни ўзининг бош мақсади, деб эълон қилган тузум ҳақида шундай гапларни айтмоқда. Бироқ, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотида уқтириб ўтилганидек, истак бошқаю, имконият бошқа. Ҳеч ким тарих ғилдирагини тескари бура олмайди. СССР, бошқа социалистик мамлакатлар ўз қонунларига — энг илғор социал тузум қонунларига мувофиқ яшаб, ривожланаверадилар. Айни социалистик тузум биз, оддий кишиларга жуда катта ҳуқуқлар, меҳнат қилиш, илм олиш, дам олиш ҳуқуқларини берди. Республикамизнинггина эмас, шу билан бирга Болгария, Румыния, Мозамбик, Сурия, Анголанинг пахтазорларида ҳам кезиб юрган пахта териш машиналарини ишлаб чиқаришга ўз меҳнатим билан ҳисса қўшаётганлигимдан қувонаман.

М. ДОГОЛИЧЕНКО,
«Ташсельмаш» заводи қуюв цехининг стерженчиси.

●

Куни кеча матбуотда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Ю. В. Андроповнинг Баёнотини ўқиб чиқдик. Баёнотда АҚШнинг ҳарбий потенциали мислсиз даражада кўпаяётганлиги барча турдаги қуроллар, ядровий, химиявий қурол-яроғлар ишлаб чиқиш кенг тус олинганлиги ташвиш билан тилга олинган. Албатта Америка маъмуриятининг милитаристик бу сиёсати жаҳон тинчликсевар оммасини беҳад ғазаблантирмоқда.

Инсон зотига душманлик сиёсатини ўтказаётган АҚШ президенти бизнинг Ватанимиз ва бошқа социалистик мамлакатларга туҳмат тошини отаётганлиги Баёнотда фош этилган. Совхозимизнинг кўпминг сонли кишилари, далаларда камида 8 минг тонналик «оқ олтин» хирмони учун тер тўкаётган пахтакор ва механизаторлар Баёнотни юракдан қабул қилиб, урушни хоҳловчи Америка маъмурларининг кирдикорларини қаттиқ қораламоқдалар, бизнинг тинчликсевар партия ва ҳукуматимиз ички ва ташқи сиёсатини актив қўллаб-қувватламоқдалар.

Йўқолсин уруш! Уруш нималигини ва қандай оқибатларга олиб келишини биз бошдан кечирган Улуғ Ватан уруши қатнашчилари яхши биламиз.

Қаҳҳор ТУРСУНОВ,
Ульянов районидаги «III Интернационал» совхозининг директори, Улуғ Ватан уруши ветерани.

●

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёноти В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети юридик факультети коллективи қалбида зўр акс садо берди Факультетда профессор-ўқитувчилар, студентлар, аспирантлар ва бошқа ходимлар иштирокида ўтган кўп кишилик митинг ана шу воқеага бағишланди.

Митингни кириш нутқи билан факультет декани ўринбосари, доцент Х. М. Абдуалиев очди. Факультет партбюроси секретари ўринбосари М. К. Азимов партиямиз ва совет давлатининг раҳбари Ю. В. Андропов Баёноти моҳиятини таърифлаб, ҳозир ер юзида барча эркесевар кишилар учун тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашдан кўра муҳимроқ иш йўқ, деб таъкидлади.

Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси профессор И. Б. Стерник минбарга чиқади. Нотиқ урушнинг офатли оқибатларига тўхталиб, совет кишилари термо-ядро ёнғини чиқишини асло хоҳламайдилар, деди, шу боисдан империалистлар хатарли режаларининг пучга чиқишига ишончимиз комил.

Митингда факультет декани ўринбосари доцент Ш. Ш. Шораҳмедов, кафедра мудири доцент З. М. Исломов, доцентлардан В. Н. Стасько, О. М. Ғозиев, 5 курс студенти Г. Янгибоев ва бошқалар гапирдилар. Нотиқлар ўртоқ Ю. В. Андроповнинг КПСС ва Совет ҳукуматининг тинчликсевар сиёсати тўғрисида ҳамда АҚШ маъмуриятининг Советларга қарши иғвогарлик хуружлари ва агрессив фаолияти хусусида берган Баёнотини қизғин маъқулладилар. Улар коллективни ўз сафларини янада жипслаштиришга, хушёрликни оширишга, ўқув интизоми ва социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашга чақирдилар.

Л. ОХУНЖОНОВ,
доцент.

СССР ва ГФР олимларининг «Полимердаги молекуляр ва пермолекуляр тартиб» мавзуига бағишлаб Тошкентда ўтказилаётган симпозиуми қатнашчиларига

Янги материалларни яратиш ва улардан фойдаланиш XX аср иккинчи ярми техника тараққиётининг ўзига хос энг муҳим хусусиятларидан биридир. Булар орасида полимерлар жуда муҳим ўрин тутади. Саноат, қишлоқ хўжалигининг турли соҳаларида, медицина ва турмушда полимер моддаларнинг кенг кўламда ишлатилиши бундай моддаларни синтез қилиш, хоссаларини тадқиқ этиш ва қўлланиш соҳаларини кенгайтириш билан банд бўлган олимларнинг уларга тобора қизиқиб қарашларига сабаб бўлмоқда.

Меҳнат унумдорлигини ошириш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва кишиларнинг соғлиғини сақлаш ишларини яхшилаш каби кўпгина муҳим техник, иқтисодий, социал вазифаларни ҳал этиш шу соҳадаги фанни янада ривожлантириш билан боғланган. Шунинг учун ҳам бизнинг Совет Иттифоқида СССР Фанлар академияси, республика академиялари системасида, олий ўқув юртларида, саноат, қишлоқ хўжалиги ва соғлиқни сақлаш турли соҳалари тармоқ институтлари ва лабораторияларида полимер моддалар фанини ривожлантиришга ниҳоятда жиддий эътибор берилмоқда.

Биз полимерлар фани соҳасида ишлаётган ГФР олимларининг самарали меҳнатларига юксак баҳо берамиз ва СССР—ГФР олимларининг биргалашиб ўтказаётган биринчи симпозиуми ҳар икки мамлакат олимларининг ҳозирги замон химия фанининг шу актуал соҳасидаги анъанавий илмий алоқаларини ривожлантириш ишига хизмат қилишига аминмиз.

Ер юзида тинчлик сақланиб, ядро уруши хавфининг олди олинганидагина илм-фан ютуқларидан кишиларнинг фаровонлиги йўлида кенг кўламда фойдаланиш мумкин бўлади. Бутун дунё олимлари сингари мамлакатларимизнинг олимлари ҳам планетамизда тинчликни сақлаш ишига салмоқли ҳисса қўшишларига ишонамиз.

Симпозиум қатнашчилари муваффақиятли ишлашларини тилашга ва симпозиум СССР билан ГФР олимлари ўртасидаги илмий алоқаларни кенгайтириш ва чуқурлаштиришга ҳамда бутун башариятнинг фаровонлиги йўлида полимерлар фанини янада тараққий эттиришга кўмак беради, деб ишонч билдиришга рухсат этгайсиз.

А. П. АЛЕКСАНДРОВ,
СССР Фанлар академиясининг президенти.

КИМЁГАРЛАР СИМПОЗИУМИ

Тошкентда полимерларга бағишланган СССР—ГФР биринчи макромолекуляр симпозиуми очилди. Симпозиумда иккала мамлакатнинг катта-катта олимлари иштирок этмоқдалар. Улар тажрибани баҳам кўрадилар, илм-фаннинг шу соҳасида эришилган натижалар тўғрисида сўзлаб берадилар, бундан буёнги ҳамкорлик йўлларини белгилаб оладилар.

Мажлисда академик В. В. Коршак, Маргбург университетининг профессори В. Хайтц, бошқа таниқли кимёгар олимлар сўзга чиқдилар.

СССР Фанлар академиясининг президенти, академик А. П. Александровнинг симпозиум қатнашчиларига йўллаган табрикномаси ўқиб эшиттирилди. (ЎзТАГ).

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

СИФАТЛИ ТОЛАЛАР

«Ташкентзаготлубпром» бирлашмасининг корхоналари Россия Федерациясидаги истеъмолчи заводларга янги каноп ҳосилидан ишлаб чиқилган дастлабки минг тонна тола жўнатдилар. Бутун маҳсулот юқори сифатли бўлишига эришилди. Бу эса янги техника жорий этилганлигининг натижаси бўлди.

Бирлашманинг ишлаб чиқариш цехларида узун ва қисқа толаларни қайта ишлайдиган поток линиялар, серунум титиш ва ювиш машиналари ишлай бошлади. Ишлаб чиқаришнинг барча бўғинлари техника жиҳатидан қайта жиҳозланди. Биринчи марта тайёр толани тойлайдиган серунум пресслар ўрнатилди.

Бу йил бирлашма коллективи 335 минг тонна — дастлабки топшириқдагидан 15 минг тонна кўп канопни қайта ишлашни мўлжалламоқда.

УНУМДОРЛИК ОШДИ

Жиззах пахта заводида янги линтер машиналари ўрнатилди. Шу туфайли меҳнат унумдорлиги қарийб икки баравар ортди. Машиналар анча кенг камера билан таъминланган бўлиб, бу эса маҳсулот тайёрлашнинг кўпайишини таъминламоқда. Чунончи, илгари 35 та машина бажарадиган ишни 18 та машина тўла адо этмоқда. Натижада пахтачилар линт тайёрлашни аввалги даражада сақлаб, ишчи меҳнатининг унумдорлигини кўпайтириб, электр энергия сарфини анча камайтирди.

ЯНГИ ЦЕХНИНГ МАҲСУЛОТИ

Қўқондаги маҳаллий хром чарм заводининг янги цехи маҳсулот бера бошлади. Бу ерда кўн резгиларидан харидоргир моллар тайёрлаш йўлга қўйилди. Эндиликда корхона ҳар йили магазинларга ярим миллион жуфт уйда кийиладиган туфли юбориб туради.

Корхонада кўн резгиларидан фойдаланиш тадбирлари ишлаб чиқилаётир. Чунки коллектив ишлаб чиқаришни тамомила чиқитсиз қилишни ўз олдига мақсад қилиб қўйган. Шунинг учун бу ерда яна бир цех қурилмоқда ва у тез орада ишга тушади. Янги цех пойабзал саноатида яроқсиз хром резгисидан харидорларга яна бир зарур мол — дурадгорлик елими тайёрлаб чиқаради.

Тарихдан лавҳалар

ШАРҚ ҲАРОРАТИ

Ўрта Осиёнинг Россияга қўшиб олиниши объектив прогрессив аҳамиятга эга бўлди. Бу ерда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг тобора кўп етиштирилиши натижасида саноат тармоқлари юзага келди. Ички ва ва ташқи савдо ривож топиб, шаҳар ва қишлоқлар ўртасидаги алоқалар кучайди. Илғор рус маданияти тобора кенг тарқала бориб, ўлканинг маданий ҳаётига ижобий таъсир кўрсатди.

Бироқ ,шуни айтиш керакки, ўлкадаги барча ўзгаришлар чор ҳукуматининг мустамлакачилик режими шароитида содир бўлиб, кенг қулоч ёя олмади. Чор ҳукумати қаттиқ мустамлака ва миллий зулм ўрнатиб, халқ оммасининг аҳволини ғоятда ёмонлаштирди. Бунинг устига маҳаллий эзувчи синф вакилларининг зулми тобора кучайиб борди. Натижа Тошкентда чоризм ва маҳаллий зулмга қарши кураш қизғин тус олди.

1892 ЙИЛГИ ХАЛҚ ҚЎЗҒОЛОНИ

1892 йилда шаҳарда меҳнаткашларнинг аҳволи ғоятда оғирлашиб турган бир пайтда вабо касали тарқалганлиги маълум бўлди. Маъмурият вакиллари вабога қарши чораларни ҳеч қандай тушунтиришсиз, қўпол равишда олиб борди. Бу — қаттиқ социал ва миллий мустамлакачилик зулми остида сабр косаси тўлиб тошган шаҳар халқининг очиқдан очиқ қўзғолон кўтаришига туртки бўлди. 24 июнда халқ шаҳар маҳкамасига бостириб кириб, уни остин-устин қилиб ташлади. Шаҳар маъмурият вакиллари тошбўрон қилинди ва калтакланди. Қуролли солдатлар қўлга тушган қўзғолончиларни ушлаб Анҳор сувига ташлаганлар. Натижада қўзғолончилардан 100 дан ортиқ киши ҳалок бўлган. Қўзғолончилар билан солдатлар ўртасида иккинчи тўқнашув эса Эски шаҳарда — Жоме масжиди олдида юз бериб, бунда ўн киши отиб ўлдирилди. Гарчи, бу қўзғолон мағлубиятга учраган бўлса-да, халқ оммасининг сиёсий онгини оширишда ва кейинги озодлик курашларига таъсир этишда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Кўп ўтмай, 1898 йилда Андижонда ҳам қўзғолон кўтарилди.

МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ ҒОЯЛАРИНИНГ ТАРҚАЛИШИ

XIX асрнинг охири XX асрнинг бошларида Россия жаҳон ишчилар ҳаракатининг маркази бўлиб қолди. Мамлакатдаги ишчиларнинг илғор отряди бўлмиш рус пролетариати ўз атрофига миллионларча халқларни жипслаштирди.

Мазлум халқ рус пролетариати бошчилигида умумий душман — чоризм ва маҳаллий бойларга қарши бир иттифоққа бирлашиб бордилар. Бу иттифоқнинг интернационал характерга эга бўлиши турли миллатлар ўртасидаги самимий дўстлик ва биродарликни таъминлади. Бунда марксизм-ленинизм ғоялари катта роль ўйнади. Ўтган асрнинг 80-йилларидаёқ чор ҳукумати томонидан сургун қилинган революционер ва I Интернационал ижроия комитетининг аъзоси, К. Маркснинг дўсти, «Капитал»ни биринчи марта рус тилига таржима қилган Г. А. Лопатиннинг Тошкентга келиши муҳим воқеа ҳисобланди. Кейинги пайтларда В. Д. Корнюшин, А. Р. Бахирев, М. В. Морозов, А. В. Худаш ва бошқа социал-демократлар ўлкада революцион ғояларни тарқатувчи биринчи пропагандист бўлдилар. Улар махфий революцион адабиётларнинг тарқалишида муҳим роль ўйнадилар.

Марксизм-ленинизм ғояларининг Тошкент ва бошқа жойларга тарқалиши, ишчилар активлигининг кучайиши орқасида социал-демократик тўгарак ва группалар пайдо бўлди. Бундай тўгараклар 1903 йилда Тошкентда юзага кела бошлади ва тобора кучайиб борди.

РЕВОЛЮЦИОН ҲАРАКАТЛАР

1904 йилнинг 1 Майида Тошкент ишчиларининг биринчи сиёсий чиқиши бўлди. Бунда ишчилар орасида «Яшасин 1 Май!», «Йўқолсин зулм», «Ўртоқлар, бирлашингиз!» деган варақалар тарқатилди. Улар «Марсельеза» қўшиғини айтдилар. 1905 йил 9 январда Петербургда ишчиларнинг тинч намойиши ўққа тутилганлиги ҳақидаги хабар 10 январдаёқ телеграф орқали Тошкентга етиб келди. Тошкент социал-демократлари дарҳол 9 январь воқеалари тўғрисида варақалар чиқариб, халқ оммасини чоризмга қарши курашга чақирдилар.

Тошкент темир йўлчиларининг чиқишлари Туркистон ўлкасининг Черняевка, Самарқанд, Чоржўй, Ашхобод ва бошқа станцияларда ишчиларнинг иш ташлашларига олиб келди. Бундай иш ташлашларда маҳаллий ишчилар ҳам қатнашди.

РСДРПнинг Тошкент группаси Туркистондаги барча социал-демократик группаларни ташкилий бирлаштиришнинг ташаббускори бўлди. Шу мақсадда 10 августда Тошкентда кенгаш ўтказилди. Гарчанд, ўлка комитетини тузишга эришилмаган бўлса-да, шу вақтдан бошлаб, революцион варақаларнинг ҳаммаси РСДРПнинг Ўрта Осиё комитети номидан чиқариладиган бўлди.

Намойишларда, митинг ва забастовкаларда ўзбек ишчилари ҳам қатнашганлар. С. Қосимхўжаев, А. Қосимхўжаев, О. Бобожонов, Н. Хўжаев ва бошқалар шулар шумласидандир. Тошкентда матбаачи Ю. Мусамуҳамедов махфий варақалар нашр этишда рус матбаачилари билан бирга иштирок этган.

Подшо ҳукумати революцион ҳаракатларни бўғиш мақсадида 17 октябрда манифест чиқариб, халққа қонун чиқарувчи дума тузиш, сўз, матбуот ва союзлар эркинлиги эълон қилишга ваъда берди. **«Подшонинг ён бериши,** — деб ёзган эди В. И. Ленин, — **ҳақиқатан революциянинг улуғ ғалабасидир, аммо бу ғалаба ҳали озодлик тақдирини асло ҳал қилмайди».**

Тошкентда революцион ҳаракат 1905 йилнинг ноябрь ойида янада ўсди. 15 ноябрдан 16 ноябрга ўтар кечаси Тошкент Тупроққўрғонидаги солдатлар ҳам қўзғолон кўтардилар. Уларга қарши ўқ узилиб, 4 солдат ўлдирилди ва 29 таси ярадор қилинди. 20 ноябрда Тошкентда меҳнаткашларнинг большевиклар уюштирган митинги бўлиб ўтди.

Бироқ, Москва ва мамлакатнинг бошқа жойларидаги қуролли қўзғолон енгилди. 1906 йил февралида РСДРПнинг биринчи Туркистон конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда Тошкент, Самарқанд, Янги Марғилон, Чоржўй, Ашхобод, Қизил Арвот социал-демократ ташкилотларининг делегатлари қатнашди. Тошкент конференцияси Туркистондаги барча социал-демократик ташкилотларни «РСДРПнинг Туркистон ташкилотлари иттифоқи»га бирлаштириб, Иттифоқ комитети сайлади. Конференция Давлат думасига қандай муносабатда бўлиш ҳақида қарор қабул қилди. Шунингдек, у маҳаллий аҳоли ишчилари орасида агитация ва пропаганда ишларини кенгайтиришга қарор қилди. Бу маҳаллий аҳолининг сиёсий активлигини оширишда катта аҳамиятга эга бўлди.

1905—1907 йиллар революцияси мағлубиятга учради, бироқ у изсиз ўтмади. Революция меҳнаткаш омманинг сиёсий активлигини оширди, мазлум Шарқ халқларининг миллий-озодлик ҳаракатини бошлаб берди.

Революция пролетариат билан ерли миллатлар ўртасида иттифоқ тузилишини бошлаб берди, бу иттифоқ кейинги йилларда ривожланди. 1905—1907 йиллардаги революция мағлубиятга учраганлиги оқибатида вужудга келган реакция жуда узоқ давом этмади. 1910 йилдаёқ Россиянинг революцион ҳаракатида кўзга кўринарли бурилиш бошланди. Бу йилларда Тошкент ва ўлканинг бошқа жойларида революцион ҳаракат сезиларли жонланди. Партиянинг тажрибали арбоблари Н. В. Шумилов, И. Т. Фиолетов, В. С. Ляпин ва бошқа большевикларнинг келганлиги социал-демократик тўгараклар фаолиятининг ва ишчилар ҳаракатининг активлашувига ижобий таъсир қилди.

1912 йилнинг ёзида солдатлар орасида революцион ҳаракат кучайиб кетди. Тошкент, Кушка, Термиздаги махфий ҳарбий революцион ташкилотларнинг иши айниқса активлашди. 1912 йил 1 июлда Тошкент яқинидаги Троицк лагерида сапёрлар қўзғолонининг кўтарилиши Ўрта Осиёдагина эмас, балки бутун Россияда ҳам катта воқеа ҳисобланди. В. И. Ленин бу қўзғолонга катта аҳамият бериб: «Туркистонда, Болтиқ флотида ва Қора денгизда солдат ва матросларнинг қўзғолон қилишга ҳаракат қилишлари Россияда... янги революцион кўтарилиш бошланганлигини кўрсатадиган янги объектив далилдир» — деб қайд қилди.

1916 ЙИЛГИ ХАЛҚ ҚЎЗҒОЛОНИ

Биринчи жаҳон уруши вақтида чор ҳукуматининг Туркистондаги мустамлакачилик сиёсати жуда авжига чиқиб, у очиқдан-очиқ талончилик йўлига ўтди. Фронт ва саноат эҳтиёжлари учун ўлкадан пахта, пилла ва озиқ-овқат маҳсулотлари кўплаб олиб кетилди. Бутун ўлкада адолатсизлик, зўравонлик ва талончилик ҳукм суриб меҳнаткаш омма хонавайрон бўлди. Шундай мушкул шароитда 1916 йил 25 июнда подшонинг маҳаллий аҳолини фронт орқасидаги саноат корхоналари, ҳарбий объектлар ва бошқа ишларда фойдаланиш учун жалб қилиш ҳақидаги фармони чиқарилди. Бунга кўра, Туркистондан 250 минг киши мардикорликка олиниши лозим эди. Бу минглаб оилаларни боқувчисиз қолдиришдан ташқари, деҳқончиликка ҳам катта зиён келтирарди. Бунинг устига, маҳаллий маъмурият вакиллари мардикорликка рўйхат тузишда порахўрликка берилиб, бойлик орттириш йўлини тутдилар. Бойларнинг болалари рўйхатга олинмади ёки уларнинг ўрнига камбағаллар жўнатилди. Натижада шаҳар ва қишлоқларда чор ҳукумати ва маҳаллий маъмуриятга қарши норозилик ҳаракатлари кучайиб кетди. Тошкент шаҳрида даставвал кишилар маҳаллаларда ва чойхоналарда тўпланишиб, подшо фармонига қарши норозилик билдирдилар. Бундай йиғилишларда халқнинг турли тоифалари — ҳунармандлар, мардикорлар, чорикорлар, ҳаммоллар, деҳқонлар ва бошқа кишилар қатнашдилар. Шуниси характерлики, бундай йиғилишларда ўзбек ишчи вакиллари ҳам қатнашиб халқни подшо фармонига итоат этмасликка чақирганлар. Масалан, 1916 йил 10 июнда Шайхантаҳурда бўлиб ўтган йиғинда бир босмахона ишчиси сўзга чиқиб, «мардикорликка бормаслик керак» деганда халқ уни қарсаклар билан қарши олган.

1916 йил 11 июлда шаҳар полиция маҳкамасининг ҳовлисида (Олмазор кўчасида) 2—3 минг кишилик оламон қўзғолон кўтарган. Шуниси диққатга сазоворки, бу қўзғолоннинг ташаббусчиси аёллар бўлган. Улар олдинги сафларда туриб «болаларимизни берганимиздан кўра, ўлганимиз яхшироқ», — деб маъмурият вакилларига қарши чиққанлар. Қўзғолончилар маҳкаманинг эшик ва деразаларига тош отганлар, аёллар қўлларидаги таёқларини полицияга ўқталганлар. Аёлларни бу ишлари учун уялтирмоқчи бўлган бир маҳаллий маъмурият вакили оломон орасига тортиб ўлдирилган. Қўзғолончилар полиция маҳкамасини қуршаб олиб, шовқинсурон остида маъмурият вакилларига ҳужум қилдилар. Натижада, қўзғолончилардан 11 киши отиб ташланди ва 15 киши яраланди. «Мени ўлдиринглар, лекин болаларимизни бермаймиз» — деб полицияга қарши борган қаҳрамон она Рўзвон биби Аҳмаджонова ҳам отиб ўлдирилган. Яна бир жасоратли аёл Зуҳра биби Мусаева полиция ўқидан оғир ярадор бўлган. Қўзғолоннинг олдинги сафларида ишчилардан Йўлчи Иброҳимов, Ғулом Камолов, Маҳмудхўжа Мирзахўжаев, Раҳимберди Икромов, Очил Бобожонов ва бошқалар турган эди. Чоризм маъмурияти қўзғолонни бостирган бўлса-да, бу билан халқнинг норозилик ҳаракатини тўхтата олмади.

Чор маъмурияти қўзғолоннинг актив қатнашчиларини ҳибсга олиб, уларни турли муддатга қамоқ жазосига ҳукм қилди. Қўзғолон бошлиқларидан бири — косиб Абдураҳмон Қаюм Сафиев ўлим жазосига ҳукм қилинди.

Тошкентдаги қўзғолон таъсирида Фарғона, Сирдарё, Самарқанд областларида ва ўлканинг бошқа жойларида халқ қўзғолонлари авж олган эди. 1916 йилда кўтарилган қўзғолонлар чоризмнинг мустамлакачилик ва миллий зулмга қарши қаратилган кенг халқ оммасининг энг кучли кураши сифатида ўчмас из қолдирди. Бу қўзғолон Умумроссия ишчилар ҳаракатининг таъсир доирасида юзага келган бўлиб, мамлакатда революцион вазиятнинг чуқурлашувида муҳим роль ўйнади. У чор ҳукуматининг Ўрта Осиё ва Қозоғистондаги таъсирини анча заифлаштирди ва уни бирмунча ён босишга мажбур этди. Чунончи, Туркистон ўлкасидан 250 минг мардикор ўрнига 123 минг мардикор олинди. Россияга юборилган мардикорлар орасида қўзғолонда қатнашган кишилар ҳам кўп эди. Улар Москва, Петроград, Қозон, Нижний Новгород, Киев, Харьков, Запорожье, Шимолий Кавказ заводларида, Украина, Белоруссия ва бошқа жойларда рус, украин, белорус, татар ва бошқа миллат вакиллари билан ёнма-ён ишладилар. Бу ҳол уларнинг сиёсий онгини оширишда ва чоризмга қарши курашини жадаллаштиришда муҳим роль ўйнади. Мардикорликка олинган кишилар ўзлари ишлаб турган корхоналарда рус ишчиларининг таъсирида забастовка ва намойишлар уюштирдилар. Улар ўз ватанларига қайтганларидан сўнг Совет ҳокимиятини ўрнатишда ва мустаҳкамлашда жонбозлик кўрсатдилар.

Тошкент бутун Ўрта Осиё ва Қозоғистонда марксизм-ленинизм ғояларининг кенг тарқалишида, социал-демократик ташкилотларнинг юзага келишида, маҳаллий ишчилар синфининг пайдо бўлишида ҳамда рус пролетариати билан маҳаллий халқлар ўртасидаги бузилмас иттифоқнинг шаклланишида етакчилик ролини ўйнади. Большевиклар партияси раҳбарлигида тобланган Тошкент ишчилар синфи бутун ўлкада Октябрь Социалистик революциясининг ғалабасини таъминлашда муҳим ўрин эгаллади.

Ҳ. ЗИЯЕВ,
профессор.

1983 йил ҳосил мавсуми

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

Республикамизнинг «оқ олтин» хирмони 2 миллион тоннага етди.

Бир кунда 126764 тонна, шу жумладан 8344 тонна ингичка толали пахта тайёрланди. Машиналар бункеридан 58426 тонна хом ашё тўкилди.

ҲАММАСИ БИРИНЧИ СОРТГА

✦ ТОШКЕНТ. Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозининг Усмон Турсунбоев бошлиқ бригадаси 80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 36,7 центнердан хирмон кўтариб, планни бажарди. Ҳосилнинг ҳаммаси биринчи сортга топширилди. Пахта йиғим-теримида илғор механизаторлардан Эркин Ўрозов ва Миркарим Соатовлар пешқадамлик қилишяпти. Уларнинг ҳар бири кунига 7—8 тоннадан «оқ олтин» теришга эришмоқда. Илғор коллектив ҳосилдорликни 50 центнерга етказиш мажбуриятини қабул қилди.

ДАСТЛАБКИ МУВАФФАҚИЯТ

✦ ЖИЗЗАХ. Арнасой районидаги Тимошенко номли совхознинг Тожи Саидов етакчилик қилаётган бригадаси аъзолари дастлабки муваффақиятга эришдилар. Мавжуд қўриқ ерларнинг ҳар гектаридан ҳозирга қадар 28,4 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Ҳосилнинг барчаси машиналар бункеридан тўкилди. Бригада аъзолари ҳар гектар ердан 41 центнердан дурдона териб топшириш учун мардона меҳнат қилишмоқда.

ЮҚОРИ УНУМ БИЛАН

✦ НАМАНГАН. Задарё районидаги «Гулбоғ» совхози дала гвардиячилари йиғим-теримда юқори унумдорликка эришмоқдалар. Иккинчи октябрь куни хўжалик далаларида 84 агрегат ишлатилди. Уларнинг ҳар бири билан ўртача 5 тоннадан пахта терилди. Илғор механик-ҳайдовчилардан Икромали Аҳмедов, Холдорали Қораев, Инобиддин Оқбоевларнинг ҳар бири 13 тоннагача пахта теришга муваффақ бўлдилар.

ҲАШАРЧИЛАР ҲИММАТИ

✦ АНДИЖОН. Мавсумда 250 тонна «оқ олтин» терамиз! Андижон тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари ўзларининг умумий йиғилишларида шундай қарор қабул қилишди.

Элликта тикувчидан иборат зарбдор комсомол-ёшлар бригадаси ташкил этилди. Улар Андижон районидаги Карл Маркс номли совхоз далаларида ишламоқдалар. Одина Йўлдошева, Гулсун Мусаева, Танзила Юсуповалар кунига хирмонга 90—100 килограммдан дурдона тўкишмоқда.

Йиғим-теримнинг айни долзарб палласида Марҳамат районидаги Свердлов номли колхоз далаларида ветеранлар ҳам пахта теришмоқда.

УЮШҚОҚЛИК САМАРАСИ

✦ ФАРҒОНА. Шу кунларда область далаларида 200 мингдан зиёд теримчи меҳнат қилмоқда. Киров райони теримчилари ўртача 54 килограммдан пахта териб, энг юқори унумдорликка эришдилар. Тошлоқ районида пахта тераётган ҳар бир теримчи ўртача 53 килограммдан, Ленинград районида эса 51 килограммдан пахта теряпти.

Фарғона районидаги Ленин номли колхозда машина терими бошлаб юборилди. Далаларда ишлаган 11 та агрегат ёрдамида бир кунда 90 тонна хом ашё териб олинди.

ҚЎРИҚ ДУРДОНАСИ

✦ НАВОИЙ. Навбаҳор районидаги Ленин номли колхознинг Бекназар Холматов бошлиқ бригадаси аъзолари ғалаба рапортига имзо чекдилар. Ҳар гектар қўриқ ердан 18 центнердан хом ашё йиғиштириб олинди. Бригада заршунослари бу кўрсаткични икки баравар оширишга аҳд қилдилар. Шу райондаги «Дружба» совхозининг Рустам Қаҳҳоров бошлиқ бригадаси коллективи ҳам йиллик планни бажарди.

Ҳозир районда 16 та бригада социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда.

МЕҲНАТ ШУҲРАТИ БАЙРОҒИ КЎТАРИЛДИ

✦ ХОРАЗМ. Боғот районидаги Нариманов номли колхозда илғор механизатор Шомурод Нурматов шарафига меҳнат шуҳрати байроғи кўтарилди. У бир кунда ўз агрегати бункеридан 10 тонна дурдона тўкди. Урганч районидаги Энгельс номли колхоздан Тўра Масаидов, Қўшкўпир районидаги «Москва» колхозидан Раҳим Йўлдошевлар 9 тоннадан «оқ олтин» теришга эришдилар.

МАРРА — 50 ЦЕНТНЕР

✦ СУРХОНДАРЁ. Ленин йўли районидаги «Тошкент» совхозининг Холтўра Юсупов етакчилик қилаётган агроучасткаси коллективи йиллик планни уддалади. 105 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34,5 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди. Холёр Норқулов, Муҳаммади Даллиев ва Эшим Нариманов бошлиқ бригадаларда бу кўрсаткич 37—38 центнерга етказилди. Агроучастка пахтакорлари ҳосилдорликни 50 центнерга етказишга аҳд қилдилар.

„Оқ олтин" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 3 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	1,55	50,17	0,32	3,23
Хоразм	2,58	42,35	1,92	10,88
Тошкент	3,25	39,75	3,05	30,23
ҚҚАССР	2,58	38,24	1,98	18,22
Сурхондарё	1,73	33,17	1,10	13,32
Фарғона	2,03	32,45	0,24	0,65
Навоий	1,35	31,02	0,39	1,90
Қашқадарё	1,78	28,85	1,07	8,65
Андижон	1,94	28,65	0,56	2,44
Самарқанд	1,54	27,78	0,68	3,24
Наманган	2,20	26,38	1,72	7,23
Сирдарё	2,87	21,53	3,05	15,59
Жиззах	2,67	19,81	2,97	20,16
Республика бўйича:	2,14	32,27	1,48	10,70

Шу жумладан ингичка толали пахта

Сурхондарё	2,30	43,50	2,24	21,19
Бухоро	0,86	40,96	—	—
Навоий	1,63	40,84	—	—
Қашқадарё	1,82	29,81	0,74	4,29
Наманган	1,32	29,24	—	—
Республика бўйича:	2,03	38,90	1,54	13,65

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

Кипр мустақиллигининг 23 йиллиги

Кипр республикаси ўз мустақиллигининг 23 йиллигини байрам қилмоқда. Бутун мамлакатда митинглар ва намойишлар ўтказилмоқда. Пойтахтда миллий гвардия бўлинмаларининг паради бўлиб ўтди.

Республика Президенти Спирос Киприану миллий байрам муносабати билан мактуб билан халққа мурожаат қилди. Мактубда айтиладики, 1960 йилда мустамлакачилик ҳукмронлигига чек қўйган ғалабадан кейин ҳам Кипр ишларига ажнабийларнинг аралашуви давом этди. Президент ҳукумат Кипр проблемасини одилона ҳал этишга интилаётганлигини ва БМТ Бош секретарининг ташаббусларини қўллаб-қувватлаб чиқаётганлигини айтди.

Кипр меҳнаткаш халқи тараққийпарвар партиясининг Марказий Комитети байрам муносабати билан ўз мурожаатномасида аҳолини мустақил, суверен, территория жиҳатдан бутун ва демилитарлашган Кипр учун олиб борилаётган курашни кучайтиришга даъват этди.

(ТАСС).

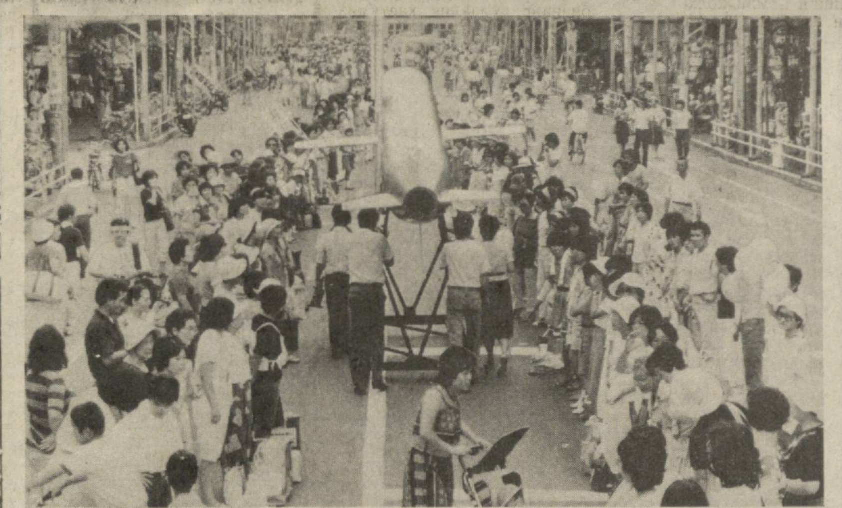

Япония оролларида Вашингтоннинг Узоқ Шарқда қанотли ракеталарни жойлаштириш планига қарши норозиликлар кенгаймоқда. Токиода «Япониянинг ядро уруши майдонига айланишига йўл қўймаймиз!» — деган шиор остида намойиш ва митинг бўлиб ўтди. 6 мингдан зиёд киши қатнашган шу митингда сўзга чиққан нотиқлар Осиё — Тинч океан регионида Американинг янги ракеталарининг жойлаштирилиши халқаро вазиятни беқарор қилади ва Япониянинг хавфсизлигига зарар етказади деб таъкидладилар. Улар мамлакатнинг жамоатчилигини қуролланиш пойгасини жиловлаш ва ядро қуролини тўла тақиқлаш учун курашни янада кучайтиришга даъват этдилар.

Суратда: митинг ўтказиладиган жойга бораётган намойишчилар колоннаси.

Киодо—ТАСС фотоси.

ТИНЧЛИКНИ САҚЛАШ ВА МУСТАҲКАМЛАШ — БИЗНИНГ ЎЗГАРМАС ЙЎЛИМИЗ

Планетанинг диққат-эътибори КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Ю. В. Андроповнинг Баёнотига қаратилган. Ю. В. Андропов ҳозирги қалтис вазиятда ҳам халқаро ишларда қайси йўлдан бориш хусусида совет раҳбарларида ҳеч қандай савол туғилаётгани йўқлигини уқтирди. СССРнинг йўли аввалгидек тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга, кескинликни юмшатишга, қуролланиш пойгасини жиловлашга, давлатлар ўртасида ҳамкорликни кенгайтириш ва чуқурлаштиришга қаратилгандир.

Чет эл ахборот агентликларининг хабарларида, газеталар, радио ва телевидение шарҳларида, сиёсат ва жамоат арбобларининг фикр-мулоҳазаларида Совет Иттифоқи ўзининг фаровонлиги ва хавфсизлигини бошқа халқлар фаровонлиги ва хавфсизлигидан ажратмайди ва айниқса, бир-бирига қарама-қарши қўймайди, деб уқтирилади. «Нойес Дойчланд» газетаси СССРнинг йўли муттасил тинчликни сақлаб қолишга қаратилганлигини таъкидлаб, соғлом фикр, реализм, тинчлик тақдири учун астойдил масъулият совет сиёсатининг негизи эканлигини қайд этади.

Ю. В. Андропов, деб ёзади чет эл матбуоти, тинчликка жиддий хавф солаётган милитаристик йўлни ўтказиб келаётган АҚШнинг ҳозирги маъмуриятини қаттиқ огоҳлантирди. Бошқа давлатлар ва халқларнинг манфаатлари билан ҳисоблашмай Америка Қўшма Штатларининг дунёда устун позицияларни эгаллашини таъминлашга уриниб кўриш — мана шу йўлнинг моҳиятидир. Бунда АҚШ шу қадар ҳаддидан ошиб кетмоқдаки, эндиликда ҳар қандай соғлом фикрдаги киши тўхташи лозим бўлган чегарадан ошиб кетмаслик учун умуман Вашингтонда қандайдир бир тўсиқ бор-йўқлигига шубҳаланмай илож йўқ.

АҚШнинг дунё тақдирини ҳал этувчилар ролини даъво қилаётган, антикоммунизмдан сўқир бўлиб қолган ҳукмрон доиралари тарихнинг боришини орқага буриб юборишни истамоқдалар, «МХ» ракеталаридан тортиб асаб-фалаж касалига йўлиқтирадиган газ контейнерларгача яна тоғ-тоғ оммавий қирғин қуролларини қалаштириб ташламоқдалар. Уларнинг ҳозир, ядро асрида бемаънилик ва йўл қўйиб бўлмайдиган интилиши, яъни ғоялар курашини ҳарбий курашга айлантириш йўлидаги интилиши бутун инсоният учун қимматга тушиши мумкин. «Вашингтон пост» газетасининг ёзишича, ҳозир Вашингтондаги сиёсатчилар орасида гўё «қизилларга нисбатан кўнгилчанликдан кўра соғлом фикрдан маҳрум бўлиб кўринган маъқул» деган фикр устунлик қилмоқда. АҚШ президентининг БМТда сўзлаган нутқи ҳам ёввойиларнинг «қизил бўлгандан ўлган яхши» деган ўзини-ўзи ҳалок қиладиган шиорини бутун дунёга тиқиштириш муддаосидан далолат бермаяптимикин. Бу нутқ ҳаммага маълум фактларни қўпол равишда бузиб кўрсатишдан, Америка маъмурияти ўтказиб келаётган кескинликни кучайтириш ва қуролланиш пойгасини авж олдириш йўлини оқлашга, Совет Иттифоқига сурбетларча туҳматлар ёғдиришга уриниб, тўғридан-тўғри алдашдан ва ғаламисликлар қилишдан иборат бўлди.

Аммо халқлар бирон-бир ҳукуматнинг сиёсатига аввало унинг ҳаракатларига қараб баҳо берадилар. Бинобарин инсоният ақлдан озгани йўқ ва Вашингтон буни қанчалик истамасин ақлдан озиш ҳам мумкин эмас. Ҳозир телбанамо қуролланиш пойгасига қарши, тинчликни ҳимоя қилиш учун баралла гапираётган кишиларнинг ҳаммаси шунга амин бўлишлари мумкинки, Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик мамлакатларнинг сиёсати айни шу мақсадларга эришишга қаратилган.

Совет Иттифоқи ер юзида тинчликни сақлаб қолиш учун бундан буён ҳам имкони бўлган ҳамма ишни қилаверади, деб таъкидланади Ю. В. Андроповнинг баёнотида.

В. ЧЕРНИШЕВ,
(ТАСС).

ХАБАРЛАР ОҚИМИ

АМЕРИКА ЖАМОАТЧИЛИГИГА ДАЪВАТ

✦ САН-ФРАНЦИСКО. Америка маъмурияти Ливаннинг ички ишларига бевосита ҳарбий аралашиш учун Ливандаги қўшинларидан фойдаланмоқда. Қўшма Штатлар қўпол кучга таяниб, Ливан халқини ўз тақдирини ўзи ҳал этиш суверен ҳуқуқидан маҳрум этишга уринмоқда. Калифорния штатидаги Беркли университетлари шаҳарчасида чиқаётган «Грассрутс» журнали шундай деб таъкидлайди.

Мақолада Америка жамоатчилиги АҚШнинг ўз қўшинларини Ливандан дарҳол олиб чиқиб кетиши учун кураш кампаниясини кучайтиришга даъват этилган.

ҒАРБ ДАВЛАТЛАРИ ЖАВОБГАР

✦ БЕЛГРАД. Жануби-Ғарбий Африка халқ ташкилоти — СВАПО президенти С. Нуйома бу ерда журналистларга қуйидагиларни айтди: Намибияга мустақиллик бериш тўғрисида БМТ Хавфсизлик Кенгаши 435-резолюциясининг бажарилмаётганлиги учун «алоқа группаси» аъзолари бўлган Ғарб давлатлари жавобгардир. Улар Жанубий Африка ирқчи режимининг Намибияни босиб олишига ёрдам бермоқда. Чунки, Претория режими Жанубий Африкада жуда катта капитал маблағга эга бўлган ғарбий миллатлараро корпорацияларнинг манфаатларини ҳимоя қилмоқда.

Претория қурол-яроғни қаердан олаётганлигини ҳаммамиз яхши биламиз. Ғарб давлатлари ирқчи ЖАРга нисбатан жазо чораларини белгилаш масаласи хусусида Хавфсизлик Кенгашида ҳар қандай резолюция лойиҳасини тақиқлаб қўймоқдалар, деди СВАПО президенти. АҚШ ва бошқа ғарбий давлатларнинг ташаббуси билан халқаро валюта фонди апартеид режимига 1,1 миллиард доллар миқдорида қарз берди.

Бизнинг позициямиз равшан, деди С. Нуйома. Намибия халқи империализмга, мустамлакачиликка, озчиликнинг кўпчиликка жабр-зулм ўтказишига қарши курашмоқда. Биз кишиларни танининг рангига қараб ажратишни рад этамиз. Мустақилликка эришилгандан кейин оқ танли озчиликнинг ҳуқуқлари гарантияланади, чунки, Намибия халқининг кураши гарчи оқ танли гражданлар умумий жазо машинасининг бир қисмидан иборат бўлса ҳам, аммо уларга қарши қаратилган эмас.

(ТАСС).

Ахборот

ҚАШҚАДАРЁ

Транспортчилар аҳди

✦ **Шаҳрисабздаги 35-автобаза шофёри, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Патто Абдураҳмонов етиштирилган пахта ҳосилини даладан заводга етказиб бериш юзасидан янги ташаббус бошлади.** У ўзи бошқарадиган колхоз автомобили билан мавсумда 4,5 минг тонна «оқ олтин»ни манзилга етказиб беришга қарор қилди.

Бу ибратли ҳаракатни Қашқадарё область марказлаштирилган юк ташиш автомобиль тресги шофёрлари актив қўллаб-қувватлашди. 35-автобазадан Абдураҳмон Рўзиев, Зиёвуддин Авлиёқулов, Ғузордаги 17-автобазадан Неъмат Муҳаммадиев, Қурбон Фармонов, Эргаш Исматов, Яккабоғдаги 85-автобазадан Халил Тоғаев, Нуриддин Холиқов каби ҳайдовчиларнинг ҳар бири мавсумда 4—4,5 минг тонна пахтани манзилга етказишдек хайрли ишни бошлаб юбордилар.

Автомобиль трести коллективи бу йилги пахта йиғим-терими мавсумида қарийб 400 минг тонна пахтани колхоз ва совхозлардан пахта тозалаш заводларига етказиб беришга қарор қилишган.

Болаларга ғамхўрлик

✦ **Ғузор районидаги пахта тозалаш заводининг ишчи-хизматчилари фарзандлари учун янги болалар боғчаси қурилиб, фойдаланишга топширилди.**

«Кашкадарьязаготхлопкопром» трестига қарашли механизациялашган кўчма колонна томонидан қурилган икки қаватли бу бинода кичкинтойларнинг яйраб-яшнаб ўсишлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. «Пахтаой» деб номланган бу янги боғча 140 нафар ўғил-қизга мўлжалланган.

Чорва моллари учун

✦ **Қўрғ Усмон Юсупов районидаги «Совет Россияси» совхозида витаминли омухта ем тайёрлайдиган цех иш бошлади.** Уни «Целинострой» трестининг 29- ва «Госкомсельхозтехника» область бирлашмасининг механизациялашган кўчма колонналари бинокорлари муддатидан илгари қуриб битказдилар.

Айни пайтда, цех чорва моллар учун бир сменада 7-8 тоннадан витаминли омухта ем ишлаб чиқараётир.

Бахт уйи

✦ **Баҳористон район марказида Бахт уйи биноси ишга туширилди.** «Целинострой» трестининг 18-механизациялашган кўчма колоннаси бинокорлари Бахт уйини барпо этишда 201 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар.

Бино ҳамма қулайликларга эга. Унда банкет ва рўйхатдан ўтказиш заллари, фаввора ҳамда дам олиш хоналари мавжуд.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЁШ ФИЗИКЛАР МАКТАБИ

Мамлакатнинг кўпгина илмий марказларидан ёш олимлар Тошкентга келдилар. Бу ерда 1 октябрь куни Бутуниттифоқ ядро физикаси мактабида машғулотлар бошланди. Лекцияларни илм-фаннинг шу соҳасида ишловчи етакчи мутахассислар ўқийдилар. Тингловчилар лекцияларда атом ядросининг назарий проблемаларини кўриб чиқадилар, семинарлар ўтказадилар, ўз илмий тадқиқотларининг натижалари билан ўртоқлашадилар. Мактаб машғулотлари ўн кун давом этади.

(ЎзТАГ).

Санъат оламида

ЯНГИ УЧРАШУВЛАР

МОСКВА. (ТАСС — ЎзТАГ мухбирлари). Мамлакатимиз пойтахтида Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат академик катта театрининг гастроллари муваффақиятли давом этмоқда.

Бугун тошкентлик ижодий коллектив СССР Давлат академик Большой театри саҳнасида томоша кўрсатишни тугаллади. Эндиги спектакллар Кремлнинг Съездлар саройида намойиш этилади.

— Биз ўзбек касбдошларимизнинг ишлари билан ғоят қизиқиб танишмоқдамиз, — дейди РСФСР халқ артисти Ю. Григорьев. — Бундай ижодий алоқалар дўстлигимизни мустаҳкамлайди, миллий маданиятларни ўзаро бойитишга хизмат қилади. ССР Иттифоқи Большой театри саҳнасида ўзбек композитори У. Мусаевнинг «Ҳинд достони» балети кўрсатилмоқда, Навоий номли театр репертуарида эса москвалик хореографлар саҳналаштирган постановкалар муносиб ўрин олиб турибди. Ижодий алоқаларимиз янада ривожланишига ишончим комил.

Меҳмонларнинг спектаклини шу кунгача минглаб санъат мухлислари томоша қилдилар. Улар орасида Ўзбекистон билан мустаҳкам дўстлик алоқалари боғлаб келаётган Москванинг Жданов ва Люблин районлари меҳнатчиларидан анчагина киши бор.

— Биз серқуёш Ўзбекистон вакилларини корхонамизда бир неча бор кутиб олганмиз, — дейди Ленин комсомоли номидаги автомобиль заводининг йиғувчи-слесари И. Карпухин. — Мана энди биз Алишер Навоий номли театрнинг спектаклларида бўлдик. Бу коллектив ўзининг юксак ижрочилик маҳорати билан, порлоқ инсоний туйғуларни санъат тили орқали тараннум этишга интилиши билан бизни қувонтирмоқда. Тошкентлик дўстларимизга «Кўпдан кўп раҳмат!» айтамиз.

СУРАТДА: ўзбек санъаткорлари ССР Иттифоқи Большой театри олдидаги хиёбонда.

А. Коньков телефотоси. (ТАСС фотохроникаси).

«ТОШКЕНТ РУҲИ» МЕРИДИАНЛАРИДА

ҲАЁТ КЎЗГУСИ

Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари фаолиятига курашчанлик қанчалик хос бўлса, бу фазилат уларнинг қаламига мансуб асарларга ҳам шунчалик хосдир. Икки қитъада истиқомат қилиб, қалам тебратаётган тараққийпарвар сўз усталарининг насрий асарлари билан танишганингизда моҳият-эътибори билан адолат, бирдамлик ва тинчлик учун кураш уларнинг бош йўналиши эканлигига амин бўласиз. Бу хусусият нафақат уларнинг насрий асарларида, балки шеъриятида ҳам зуҳур бўлади. Маълумки, бугунги кунда фаластинликлар ҳаёт-мамот учун курашмоқда, шу халқнинг таниқли шоири «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти лауреати Маҳмуд Дарвиш: «Африка-Осиё ёзувчилари овози — ҳаракат, ўзгаришлар овози, Осиё ва Африка халқлари овози — озодлик овози бўлмоғи даркор», деб бежиз таъкидламаган. Айнан шу хусусият унинг шеъриятида бўртиб кўзга ташланади. Бу курашчан кайфиятни икки қитъа адиблари насрий асарларида ҳам яққол кўриш мумкин.

Шуни айтиш керакки, халқимиз уларнинг асарларига бениҳоя меҳр қўйган. Кейинги пайтларда икки қитъа адибларининг юздан зиёд романи она тилимизда чоп этилди. Авваллари бу ижодкорларнинг асарлари иккинчи тил воситасида ўгирилган бўлса, энди бевосита мазкур тилларнинг ўзидан таржима қилинмоқда. Чунки иқтидорли таржимонлар етишиб чиқди ва улар бир қатор тилларни яхши билишади.

Икки қитъа адибларининг насрий асарлари, хусусан, романлари республикамизда катта муҳаббат қозонишининг боиси — китобхон халқимиз ўша халқларнинг тақдиридаги буюк ўзгаришлардан қувонади, уларнинг изтиробларига ва орзу-истакларига ҳамиша шерик. Шу билан бирга бу халқлар амалга ошираётган ишлар билан яқиндан танишиб боришга китобхонларимизда иштиёқ чексиздир.

Шарқ халқларида роман жанрининг туғилиши ва камолотида муайян муштараклик мавжуд. Бу халқларнинг ҳаммасида роман жанрига ҳикоятлар, халқ оғзаки ижоди дурдоналари замин бўлган. Бундай халқ романлари, деб ёзган эди М. Бахтен «Эпос билан роман чегарасида туради, бироқ бу чегарани роман томон аниқ босиб ўтади». Уларда воқеавийлик, саргузашт сюжет ҳоким. Эпик композиция кучли, реал воқелик билан фантастик ҳодисалар узвий боғланиб кетган. Қаҳрамонлар бошидан ажойиб-ғаройиб воқеаларни кечиради, синовлардан ўтади, тилсимларни очади, дов-дарахтлар, дев-аждаҳолар билан курашади ва ниҳоят, ниятига етади. Мана шу қизиқарли, жозибалилик кўпчиликни мафтун этади. XIX асрда Европа адабиёти билан кетма-кет бу халқларда ҳам роман жанри туғилади. Бунда юқоридаги анъаналар замин бўлиб хизмат этди ва Европа романчилигидан таълим олинди. Энди бу халқлар адабиётида жамият ҳолатини, шахснинг тақдирини, психологиясини, халқ ҳаётини чуқур ва кенг бадиий таҳлил қилувчи реалистик роман жанри дунёга келди. Бу халқларда ғоявий ва бадиий жиҳатдан шундай юксак романлар пайдо бўлдики, булар жаҳон адабиёти хазинасидан ўрин олди.

Лекин бу муаззам икки қитъа мамлакатлари халқларининг прозаси бир хил эмас. Ҳаммасида ўз мамлакати ва халқининг дард-ташвиши ётади. Японниялик Хотта Ёсиэ «Даҳшат» ва бошқа романларида атом фожиаси келтирган чексиз кулфатни кўрсатади. Унинг юртдоши Кобо Абэ «Бегона қиёфа», «Қумдаги аёл», «Одам — яшик» каби романларида шахснинг ўзига душман бўлган жамият билан кескин тўқнашувини тасвирлайди. У: «ҳозир инсон учун энг муҳим нарса — тинчликдир, осойишта ижодий ҳаётдир. Шу соҳадаги интилишлар ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлашга арзийди», дейди. Унинг романлари моҳиятида ҳам шу руҳ ҳокимдир. Фаластин ёзувчилари ҳикояларини ўз ичига олган «Заъфарон кўча» китобида бу халқнинг она-ватани тақдири учун ҳаёт-мамот курашининг муҳри бор. Муса ас-Сайиднинг «Арафа» ҳикояси рамзий маънога ҳам эга. Эрк учун интилган Маҳмудни келгиндилар ўлдиради, бироқ халқ ўз мақсади йўлида қатъий. Улар кайфиятидан «зулм пардасини парчалаётган ёмғир»ни — куч ва ғазабни ҳис этиш мумкин. Зиёд Абдул Фаттоҳнинг «Туғилди-ю ўлди», Фата-с-Савранинг «Васият» ҳикояларида ҳам озодлик фидойилари кўрсатилади. Луандину Виейранинг «Қалб жароҳатлари» ҳикоя ва қиссалар китобида, Кастро Сороменьонинг «Ўлик ер» романларида Анголанинг озодлиги учун курашганлар образи чизилади. П. Абраҳмснинг «Чақмоқли йўллар», «Қабрдаги гулчамбар» романларида оқ танли билан қора танлилар ўртасидаги кескин синфий зиддият, халқнинг фожиали тақдири ёритилади, «Шахтёр» романида эса инқилобчига айланган негр ҳаётини кўрсатади. Халқимизнинг Африка халқлари тақдири ва курашига ҳамдардлиги уларнинг асарларига муҳаббатида яққол кўринади.

Алекс Ла Гума ўз асарларида Жанубий Африка Республикасидаги фашизмни фош қилса, Ю. ас-Сибоий «Юзсизлар ери» романида инглиз босқинчиларини сатира ўти остига олади. Ч. Ачебе романларида оқ танли босқинчилар разиллиги ва нигерия халқининг озодлик учун кураши манзараси чизилади. Сенегаллик С. Усмон асарларида ҳам мустамлакачиликка қарши кураш ғояси ҳоким. Эрон ёзувчиси С. Нафисийнинг «Жаннатнинг ярим йўлида» романида М. Козимий йўли давом эттирилади — Теҳроннинг юқори табақасининг мараз ҳаёти фош этилади. Бузург Алавий «Унинг кўзлари» романида эрон халқи қалбида уйғонган инқилобий туйғуни ифодалади. Ж. Мирсодиқийнинг «Узун тун» романида оддий халқнинг фожиали тақдири ва унинг илдизлари очилади. Мисрлик ёзувчи Нажиб Махфузнинг «Кўзгулар» романи эллик бешта новелладан ташкил топиб, халқнинг кейинги олтмиш йиллик ҳаётини, жамият тақдирини кўрсатади. Бу Миср ҳаётининг ихчам қомусига ўхшайди. Ироқлик ёзувчи А. Мунифнинг «Марзуқнинг ўлдирилиши» романида адолатсиз тузумнинг инсон бошига келтирган чексиз кулфатлари кўрсатилади. Ёзувчи ўз қаҳрамонининг инсонларни ақллироқ қилишга тинмай ҳаракат қилгани ва шу йўлда ҳалок бўлишини кўтаринки руҳда тасвирлайди. Араб роман ва ҳикоялари кўтаринки руҳи, романтик йўналиши билан, Африкадаги бошқа қатор мамлакат ёзувчиларининг романлари революцион руҳи билан ажралиб туради.

Б. Сахнийнинг «Даричалар», М. Расвонинг «Бир хоним саргузашти», ва К. Чандр, П. Чандрнинг қатор романларида эса ҳинд халқи тақдири, руҳи ва орзу-идеаллари ифодаланади.

Икки қитъа прозаси — улар тақдирининг қиссаси, қалбининг кўзгуси ва кураш қуроли бўлиб қолди.

Салоҳиддин МАМАЖОНОВ,
филология фанлари доктори.

ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

МИТТИ САМОЛЁТ

Мелецдаги транспорт ускуналари заводида Польшанинг қишлоқ хўжалик авиацияси учун мўлжалланган «Дромадер-мини» янги самолётини монтаж қилиш ниҳоясига етди. Самолёт ўзидан олдинги «Дромадер» машинасидан ҳажмининг кичиклиги ва моторининг янада кучлилиги билан ажралиб туради. Янги типдаги самолёт асбоб-ускуналари ва агрегатларининг салкам 70 проценти ўзидан олдинги самолётдагига ўхшатиб ишланган. Бу эса «Дромадер-мини» самолётини йиғишни анча енгиллаштиради ва уни кўплаб ишлаб чиқариш таннархини арзонлаштиради.

ЮЛИУС ФУЧИК МАРШРУТИ БЎЙЛАБ

Жиззах областида Чехословакия ватанпарвар журналисти номи билан аталган совхозда Юлиус Фучик музейи очилди. Унинг экспонатлари — фотосуратлар, ҳужжатлар, китобларни интернационал дўстлик клубининг аъзолари бўлмиш маҳаллий ўлкашунослар ва мактаб ўқувчилари тўпладилар. Бу ерда кўрсатилаётган баъзи нарсаларни пионерларнинг илтимосига кўра қаҳрамоннинг юртдошлари ва қавму-қариндошлари юборишган. Пионерлар кўп йиллардан бери улар билан хат ёзишиб келадилар.

Экспозициянинг марказий бўлими Юлиус Фучикнинг Ўзбекистонда бўлиши билан алоқадор воқеалар тўғрисида ҳикоя қилади. У бу ерларга ўттизинчи йилларда «Руде право» газетасининг мухбири бўлиб келганди. Чехословакиялик публицист ўз репортажларида социализм қураётган ёш республиканинг умумхалқ меҳнат жасоратини акс эттирганди. У Самарқандга бораётиб, эндигина ўзлаштирила бошланган Мирзачўлда ҳам бўлганди. Ҳозир бу ерларда асрлар оша бўш ётган юз минг гектарлаб майдонлар ўзлаштирилди, ўнлаб хўжаликлар, шу жумладан Фучик номи билан аталган совхоз қурилди.

Прагадан келган автотуристлар шу хўжалик меҳнаткашлари билан бирга бу ерда очилган музейнинг биринчи томошабинлари бўлганликларининг рамзий ифодаси бор. Пржемисл Барташев бошчилигидаги бу группа бир вақтлар Ю. Фучик бўлган жойлар бўйлаб «Шкода» маркали машинада саёҳат қилмоқда. Чехословакия қаҳрамони туғилган куннинг 80 йиллигига бағишланган шу сафар маршрути Польша, СССР ва Монголия орқали ўтади. Қаҳрамоннинг юртдошлари музейнинг фахрий меҳмонлари дафтарига ўз таассуротларини қуйидагича ёзиб қолдирдилар:

— Хўжалигингизда Фучик номи нақадар эъзозланаётганлигидан ғоят ҳаяжонландик. Ўзбекистон меҳнаткашлари орасида эканмиз, уларнинг мислсиз саховатига, меҳнатсеварлиги ва меҳмондўстлигига қойил қолдик, нима учун Фучик ўлкангизни севиб, уни ўзининг иккинчи ватани, деб атаганини ҳис этдик.

(ЎзТАГ).

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ТОШКЕНТЛИК ШАХМАТЧИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Югославия пойтахти — Белграддан хушхабар келди. Бу ерда тошкентлик шахматчи Георгий Аъзамов Югославиянинг Вршаце шаҳрида бўлиб ўтган халқаро турнирда ғолиб чиққан уч шахматчининг сафидан ўрин олди. Бу мусобақа Боре Костич хотирасига бағишланиб ўтказилди.

Георгий Аъзамов 13 турда 9 очко тўплаб, катта ютуққа эришди. Жеймс Тарьян (АҚШ) ва Предрак Николич (Югославия) ҳам тўққиздан очко олишга муваффақ бўлдилар. Аъзамов ва Николич гроссмейстерлик унвонини олиш ҳуқуқини тасдиқладилар. Тарьян эса бундай унвонни илгари олган эди.

Югославияда ўтган бу мусобақада машҳур шахматчилардан Ян Смейкал (ЧССР), Светозар Глигорич (Югославия), Михай Шуба (Руминия), Андраш Адорьян (Венгрия) ва бошқалар иштирок этдилар.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

● СССР Олимпиада терма командаси футболчилари саралаш мусобақаларида муваффақиятли қатнашишяпти. Ҳозир улар беш очко билан пешқадамлик қилишмоқда. Олимпиадачиларимиз эртага Афинада Греция терма командаси билан учрашадилар. 12 октябрда эса Москвада Болгария терма командасини қабул қиладилар.

● СССР чемпионати биринчи лигасида навбатдаги учрашувлар бўлиб ўтди. Бу турда турнир пешқадами Олмаотанинг «Қайрат» командаси Ярославлнинг «Шинник» командасини қабул қилиб 4:0 ҳисобида ғалабага эришди. Иккинчи ўринда бораётган Ростов-Дон армиячилари Могилевнинг «Днепр» футболчиларини 3:1 ҳисобида енгишди. Биринчи лигадаги ўз мавқеини сақлаб қолиш учун курашаётган Жиззахнинг «Звезда» командаси «Карпати» клубини қабул қилиб 2:1 ҳисобида ғалабага эришди.

ЧИМ ХОККЕЙ: **«ПОЛИТОТДЕЛ»—СОВРИНДОР**

Чим хоккей бўйича аёллар ўртасида СССР чемпионати мусобақалари якунланди. Командалар 36 тадан учрашув ўтказишди. Бориспольнинг «Колос» хоккейчи қизлари СССР чемпиони номини қўлга киритишди.

Тошкент областининг «Политотдел» колхози хоккейчилари бу йилги мавсумда катта муваффақиятга эришдилар. Улар олий лигада бор-йўғи иккинчи марта қатнашганликларига қарамай, чемпионатнинг бронза медалига сазовор бўлишди. Андижоннинг «Андижанка» командаси турнир жадвалининг сўнгги поғонасидан жой олиб, олий лигани тарк этишди.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ✲ ЭЪЛОНЛАР

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ
В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

слесарлар, токарлар, фрезерчилар, формовкачилар, штамповкачилар, кранчилар, қуювчилар, созловчилар, токарь-револьверчилар, тракторчилар, шофёрлар, анодловчилар, электр монтёрлар, парчинловчи-йиғувчилар, қурувчилар, идиш ювувчилар.

Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганлар бирлашмага ишга кирганларида қуйидаги имтиёзлардан фойдаланадилар: бир йўла 150 сўм миқдорида нафақа берилади, ётоқхонадан навбатсиз олти ой муддат ичида бепул яшаш ҳуқуқи билан жой берилади, оилали бўлганида бир йил ичида уй-жой билан таъминланадилар, агар эр ва хотин бирлашмада ишлаётган бўлса, тезроқ олиш ҳуқуқи берилади, олти ой мобайнида икки маҳаллик бепул овқатланиш ҳуқуқидан фойдаланади.

Беруний номли Тошкент политехника институти самолётсозлик факультетининг кечки бўлими, Тошкент авиация техникумининг кечки бўлими, ишчи ёшлар кечки ўрта мактаби, спорт заллари, курорт шаҳарчаси, дам олиш уйи, даволаш ва болалар муассасаси мавжуд.

Иш юзасидан маълумот ва йўлланмалар олиш учун ушбу адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5—6-хоналар ва аҳолини ишга жойлаштириш бюросининг район пунктлари.

85-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисосликлар бўйича
1983—84 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИР ЙИЛ МУДДАТЛИ ЎҚИШГА

Тўқувчилар, йигирувчилар, мастер ёрдамчиси, раклист, ўровчилар, ростловчилар, таровчилар, пиширувчилар, эшувчилар, газламани оқартирувчилар.

10-синфларни битирган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқувчилар уч маҳал бепул овқат, ётоқхона, стипендия билан таъминланадилар. 5—7 ойдан кейин ўқувчилар меҳнатнинг ишбай ҳақига ўтказиладилар, ишлаб чиқариш практикаси даврида ишланган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

3 ЙИЛ МУДДАТЛИ ЎҚИШГА

Қуйидаги ихтисосликлар бўйича: тўқувчилар, йигирувчилар, мастер ёрдамчилари

8-СИНФНИ БИТИРГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР

Ўқувчилар уч маҳал овқат, кийим-бош, ётоқхона, билан таъминланадилар, ишлаб чиқариш практикаси вақтида ишланган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Ўқувчилар билим юртини битирганларидан кейин ўрта маълумот ва ихтисослик тўғрисида диплом оладилар.

Билим юртини битирганлар шаҳардаги олий ўқув юртлари ва техникумларига ўқишга киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юртида бичиш ва тикиш, шофёрлик курслари, олий ўқув юртларига ўқишга кирадиганлар учун бепул тайёрлов курслари ишлаб туради, маданият саройида бадиий ҳаваскорликнинг турли тўгараклари, шунингдек, «Текстильщик» стадионида спорт секциялари бор.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирган тўқувчилар олий ўқув юртларининг кундузги бўлимларига кириш ҳуқуқига эга бўладилар.

Қуйидаги ҳужжатлар керак бўлади: маълумоти тўғрисида, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт медицина справкаси, турар жойидан справка, 6 та фотосурат (3х4 см. ҳажмли), ариза ва таржимаи ҳол.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, А. Қаҳҳор кўчаси, 34-уй (2, 3-автобусларнинг «Билим юрти» бекати) 7, 9, 11, 24, 28-трамвайлар; 2, 6, 13, 16-троллейбусларнинг «Фрунзе савдо маркази» бекати). Телефонлар: 55-44-85, 55-44-96, 55-38-93.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/X да **Келинлар қўзғолони,** 5/X да **Уч учинчи раис.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 5/X да **Тошкентнинг нозанин маликаси.**

ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ САНЪАТ МУЗЕЙИ

СССР халқ рассоми, СССР бадиий академиясининг ҳақиқий аъзоси, Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати

Ўрол ТАНСИҚБОЕВ **ЯШАГАН ВА ИЖОД ҚИЛГАН УЙ-МУЗЕЙИГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ**

Уй музейни зиёрат қилиш учун группали буюртмалар қабул қилинмоқда. Группали экскурсиялар Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг экскурсиялар бўлимида рўйхатга олинмоқда. Группа ўн беш кишидан ошмаслиги лозим.

Экскурсия чоршанба ва пайшанба кунлари соат 15.00 да ўтказилади.

Уй-музейнинг иш тартиби: соат 11 дан 18.00 гача, душанба, якшанба куни дам олади. Кириш бепул.

Уй-музей адреси: Тошкент шаҳри, 1-Черданцев массиви, 5-уй (коттеж), (13, 22, 6, 29-трамвайлар, 17, 18-троллейбуслар, 1-автобуснинг «Рассомлар кўчаси» бекати). Телефон: 62-62-30.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг

ЎРТА ОСИЁ МЕДИЦИНА ПЕДИАТРИЯ ИНСТИТУТИ

2-болалар касалликлари кафедрасининг доценти

вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: 700140, Тошкент шаҳри, Чермет кўчаси, 103-уй.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институти коллективи шу институт катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати, 1944 йилдан буён КПСС аъзоси, республика миқёсидаги шахсий пенсионер

Ниёзмат Полвонович МАШАРИПОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия институти коллективи институтнинг маъмурий-хўжалик ишлари бўйича проректори А. В. Ёқубовга онаси

Лутфи МУРОДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Телевидение

4 ОКТЯБРЬ, СЕШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Илмий-оммабоп фильмлар. 10.25 — Мультфильмлар. 11.00 — Д'Артаньян ва уч мушкетёр. Бадиий фильм. 2-серия. 12.35 — Арманистон телевидениеси ва радиосининг симфоник оркестри чалади. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — Фортепьяно. 16.30 — Кобахидзе мактаби. 17.05 — Стадион ҳамма учун. 17.35 — Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар. 18.05 — Биргаликда аҳил оиламиз. 18.30 — Фан ва турмуш. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Сиз яратган боғ. 20.05 — Чаманзор гуллари. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Хоккей. Торпедо — МАСК. 24.00 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Физика. 10.05 ва 14.20 — Француз тили. 11.05 — Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. 11.35 ва 12.40 — Ботаника. 11.15 — Илмий-оммабоп фильм. 12.10 — Шахмат мактаби. 13.00 — А. С. Пушкин эртаклари. 13.30 — Табиатшунослик. 13.50 — Тарих. 14.50 — Бил ва уддала. 15.35 — А. Н. Островский пьесаларининг қаҳрамонлари. 16.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Объектив. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Дўстларимиз чеҳраси. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 22.55 — Ҳужжатли фильм.

ТОШКЕНТ-I. 18.05 — Мультфильм. 18.20 — Ўқувчилар бригадасида. 19.00 — Давлат — бу биз. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Илҳом. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.25 — Дунёнинг ишлари. Видеофильм. 2-қисм. 23.45 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.35 — Москва-II.

18.10 — Юлдузча. 18.55 — Эстетика асослари. 19.35 — Ака-ука Шодиевлар. Телефильм. 19.45 — Янгиликлар. 20.05 — Жаноб олийларининг адъютанти. Бадиий фильм. 2-серия. 21.30 — Москва-II.

5 ОКТЯБРЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Саёҳатчилар клуби. 10.40 — Д'Артаньян ва уч мушкетёр. Бадиий фильм. 3-серия. 11.50 — Халқ куйлари. 12.05 — Ҳужжатли фильмлар. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Горнчилар, қаердасиз! 17.05 — Рус тили. 17.35 — Ёшлар адреслари. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — Инсон — ер хўжайини. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Спорт ҳафталиги. 20.05 — Даврани кенг олинг. 21.30 — Время. 22.05 — Футбол. СССР — Греция. 23.45 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 ва 10.35 — Жамиятшунослик. 10.05 ва 14.15 — Немис тили. 11.05 — Қадимий Шарқ санъати. 11.35 ва 12.40 — Н. В. Гоголь. Тарас Бульба. 12.05 — Ота-оналар, Сизлар учун. 13.10 — Астрономия. 13.40 — Сен қонунни биласанми? 14.45 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 15.25 — Одамлар раҳмат дейишмоқда. 15.55 — А. М. Горький. Америка ҳақида очерклар. 16.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Камалак. 19.00 — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. УССР Олий Советининг депутати, Николаев областидаги С. М. Киров номли колхоз раиси Н. Н. Рябошапка билан учрашув. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Е. А. Кибрик ижоди. 21.30 — Время. 22.00 — Сенинг қўлларинг ҳарорати. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — Сўз кетидан сўз келар. 12.20 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Ботаника. 13.00 — Кундузги сеансга икки билет. Бадиий фильм. 18.05 Мультфильмлар. 18.30 — Тенгдошларинг ижоди. 19.00 — I Макромолекулалар симпозиуми. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Биз — ватанпарвар интернационалистлармиз. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Самарқандда ўтказиладиган музикашуносларнинг II Халқаро симпозиуми олдидан. 21.30 — Время. 22.05 — Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 — Россиянинг оппоқ қори. Бадиий фильм. 23.50 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.35 — Москва-II.

18.10 — Телеспектакль. 19.20 — Билимлар — ишлаб чиқаришда ишловчиларга. 19.50 — Янгиликлар. 20.10 — Жаноби олийларининг адъютанти. Бадиий фильм. 3-серия. 21.30 — МТ-II.

Радио

4 ОКТЯБРЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Санъат усталарининг концерти. 9.30 — Дўстлик байроғи радиопрограммаси. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 18.30 — Марксча-ленинча дунё қарашни шакллантириш — совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашнинг асоси. 19.25 — Ёшлик. 20.50 — Биз — тинчлик учун курашчилармиз. 21.10 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Радиотингловчилар таклиф этган программа асосида концерт.

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000, Тошкент-П.
Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана,
Верховного Совета и Совета
Министров Узбекской ССР